

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Právní normotvorba obcí

Petra Vyskočilová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Petra Vyskočilová

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Právní normotvorba obcí

Název anglicky

Creating of Municipality Enactments

Cíle práce

Cílem teoretické části bakalářské práce bude zpracování problematiky právní úpravy normotvorby obcí z pohledu tvorby právních předpisů obcí a její aplikaci v praxi.

Cílem praktické části bude vyhodnocení povědomí občanů o platných právních předpisech na území vybrané obce.

Metodika

Shromáždění podkladů pro vyhotovení zadané práce.

Prostudování podkladů a jejich roztřídění dle klíčových znaků.

Analýza prostudovaných podkladů teoretické části práce.

Získání podkladů pro praktickou část práce.

Vyhodnocení získaných dat pro vypracování praktické části práce.

Sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Dozor, kontrola, nařízení obce, obec, obecně závazná vyhláška, právní předpis, přenesená působnost, samostatná působnost, veřejná správa, zákon.

Doporučené zdroje informací

GROSPÍČ, J. – SVOBODA, K. Místní právní předpisy a jejich tvorba. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0892-3.

HORIZINKOVÁ, E. a NOVOTNÝ, V. Základy organizace veřejné správy v ČR. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-096-3.

KADEČKA, S. Právo obcí a krajů v České republice. Praha: Beck, 2003. ISBN 80-7179-794-4.

KOČÍ, R. Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-28-1.

KOUDELKA, Z. – ONDRUŠ, R. – PRŮCHA, P. Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář: 3. doplněné vydání podle stavu k 1.2.2005. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-444-7.

KOUDELKA, Z. Právní předpisy samosprávy: 2. aktualizované a přepracované vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-690-7.

KOUDELKA, Z. Průvodce územní samosprávou po 1.1.2003. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-403-.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 26. 10. 2015

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 08. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci "Právní normotvorba obce" vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor(ka) uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. 3. 2016

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) JUDr. Janě Borské za rady a odbornou pomoc při zpracování mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům obecního úřadu městyse Slabce za poskytnutí podkladů a cenných informací týkajících se místní normotvorby.

Právní normotvorba obce

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá právní normotvorbou obce, tedy právem obce vydávat obecně závazné vyhlášky a nařízení. Teoretická část seznamuje čtenáře s oblastí veřejné správy, vysvětluje základní pojmy i principy a uvádí její členění na státní správu a samosprávu. Dále je vymezeno postavení obce v systému veřejné správy a popsány působnosti i pravomoci orgánů v souvislosti s normotvorbou obce. Největší část je pak vyhrazena právním předpisům obce, jejich členění, postupu a pravidlům vydávání, sankcionování a v neposlední řadě taktéž dozoru a kontrole nad obecně závaznými vyhláškami i nařízeními.

Praktická část se zabývá právní normotvorbou městyse Slabce ve Středočeském kraji. Nejdříve je obec stručně představena a pak už se práce zaměřuje konkrétně na současně platné obecně závazné vyhlášky obce. Stěžejní částí praktické části je provedený dotazník, kterým je zjištěna znalost a povědomí občanů o místních obecně závazných vyhláškách. Výsledky jsou přehledně zpracovány do grafů a vyhodnoceny.

Klíčová slova: dozor, kontrola, nařízení, obec, obecně závazná vyhláška, právní předpis, přenesená působnost, samostatná působnost, veřejná správa, zákon.

Creating of Municipality Enactments

Summary

The Bachelor thesis deals with creating of municipality enactments, it means the authority of village to create generally binding regulations and community regulations. The theoretical part introduces the reader to the area of public administration, explains the basic terms as well as the rules and mentions its structuring into the state and local government. It also defines the status of municipalities in the area of public administration and describes scopes and competences of municipal authorities in connection with creating municipality enactments. The largest part of work is delimited for municipality enactments, their structure, procedure and rules of issuance. And last but not least it deals with inspection and control of generally binding regulations and community regulations.

The practical part deals with creating municipality enactments of municipality called Slabce, it is situated in the Central Bohemian Region. The village is briefly described here at first and then the work is focused on generally binding regulations effective in the present day. The end of practical part includes results of questionnaire, which found out knowledge and awareness of inhabitants Slabce of the local generally binding regulations. This data are summarized into graphs and evaluated.

Keywords: inspection, control, community regulation, municipality, generally binding regulation, municipality enactment, delegated authority, separated authority, public administration, law.

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce.....	14
2.2 Metodika.....	14
2.2.1 Teoretická východiska	14
2.2.2 Analytická část.....	15
3 Teoretická východiska	18
3.1 Vymezení obce ve veřejné správě	18
3.1.1 Obec	19
3.1.1.1 Základní charakteristika obce	19
3.1.1.2 Působnost obce	19
3.1.1.3 Orgány obce.....	21
3.2 Právní předpisy územní samosprávy	22
3.2.1 Druhy právních předpisů obce	23
3.2.1.1 Obecně závazná vyhláška	23
3.2.1.2 Nařízení.....	24
3.2.2 Působnost právních předpisů obce	24
3.2.3 Náležitosti a struktura	25
3.2.3.1 Legislativně technická pravidla	26
3.2.3.2 Obsahové náležitosti	26
3.2.4 Proces tvorby právních předpisů obce	27
3.2.4.1 Návrh	28
3.2.4.2 Schválení.....	29
3.2.4.3 Platnost a účinnost	29
3.2.4.4 Informování správních orgánů.....	30
3.2.4.5 Evidence.....	30
3.2.4.6 Změna a zrušení	31
3.2.5 Sankce za porušení právního předpisu obce	31
3.2.5.1 Přestupky	31
3.2.5.2 Jiné správní delikty	32
3.3 Dozor nad normotvorbou obcí.....	33

3.3.1	Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí.....	34
3.3.2	Dozor nad vydáváním a obsahem nařízení obce.....	35
3.4	Kontrola.....	36
4	Analytická část.....	38
4.1	Charakteristika obce	38
4.2	Obecně závazné vyhlášky městyse Slabce	39
4.2.1	OZV 2/2000 o vytvoření a použití "Fondu rozvoje bydlení" na území obce Slabce	40
4.2.2	OZV 1/2003 k regulaci pohybu psů a domácího zvířectva v obci Slabce	40
4.2.3	OZV 1/2004 o zrušení OZV 2/1998 o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřské školy a OZV 2/1999 o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny.....	41
4.2.4	OZV 2/2004 kterou se mění OZV 1/1998 o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj	41
4.2.5	OZV 3/2004 kterou se ruší OZV 3/1998 o nakládání s komunálním odpadem.....	42
4.2.6	OZV 1/2011 o místních poplatcích.....	42
4.2.7	OZV 1/2012 Požární řád městyse Slabce.....	42
4.3	Zhodnocení obecně závazných vyhlášek městyse Slabce	43
4.4	Vyhodnocení dotazníku.....	44
4.4.1	Stanovisko respondentů	53
5	Zhodnocení výsledků.....	54
6	Závěr.....	56
7	Seznam použitých zdrojů.....	58
7.1	Literatura	58
7.2	Ostatní zdroje.....	59
8	Přílohy	61

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výběr reprezentativního vzorku	44
Tabulka 2: Pohlaví respondentů.....	44
Tabulka 3: Věk respondentů	44
Tabulka 4: Vzdělání respondentů.....	45
Tabulka 5: Bydliště respondentů.....	46

Seznam grafů

Graf 1: Setkal/a jste se někdy s pojmem právní předpis obce?.....	46
Graf 2: Máte představu o tom, kde se ve Slabcích můžete informovat o právních předpisech obce?	47
Graf 3: Místa, na kterých můžete vidět místní právní předpisy.	48
Graf 4: Znáte nějaký konkrétní právní předpis, který platí ve Vaší obci?	48
Graf 5: Reguluje obec Slabce pohyb psů a domácího zvířectva pomocí právního předpisu?	49
Graf 6: Můžete se jakožto občan obce podílet na tvorbě právních předpisů obce?	50
Graf 7: Účast na schůzích zastupitelstva.....	51
Graf 8: Návrh na projednání zastupitelstvem.....	51
Graf 9: Myslíte si, že Vám za porušení právních předpisů obce hrozí nějaké sankce? ..	52
Graf 10: Připadá Vám právní úprava městyse Slabce dostatečná?	52

Seznam použitých zkratk

aj.	a jiné
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
ed.	editor
FRB	Fond rozvoje bydlení
kol.	kolektiv
MV	Ministerstvo vnitra
např.	například
násl.	následující
odst.	odstavec
OZV	obecně závazná vyhláška
s.	strana
Sb.	sbírka
VŠ	vysoká škola
vyd.	vydání

1 Úvod

V České republice v současnosti existuje demokratická obecní samospráva, která obcím umožňuje vydávat obecně závazné vyhlášky a nařízení obcí. Jedná se o výrazný prvek, kdy obec může regulovat samostatnou správou obce místní záležitosti. Místní právní předpisy jsou typem právních norem, tedy obecně závazných pravidel chování. Je pro ně typická normativnost, tedy něco příkazují, zakazují nebo opravňují, dále obecnost, vztahují se na okruh případů stejného druhu a konečně vynutitelnost, dohled nad jejich dodržováním. Svým charakterem se jedná o podzákonné právní předpisy, které jsou odvozené z jiných zákonů a slouží k provedení zákona. Jsou nazývány také jako prováděcí předpisy a z hlediska právní síly jsou nejnižšími právními předpisy uznávanými v České republice. Upravují chování lidí avšak s ohledem na místní aktuální potřeby.

Už odedávna existuje touha lidí spravovat si veřejné záležitosti obce, ve které bydlí, sami. Místní normotvorba jim tuto touhu umožňuje naplnit. Obecně závazné vyhlášky i nařízení obce totiž vydávají orgány obce, které jsou tvořeny zastupiteli z řad obyvatel obce. Ti vědí nejlépe, jakým oblastem a problémům je nutné se věnovat a které vyžadují úpravu pomocí právního předpisu. Chrání tak zájmy obyvatel a upravují problematické oblasti. Rozhodnutí se mohou týkat například uspokojování potřeb občanů, sociálního a kulturního rozvoje regionu ale i udržování veřejného pořádku. Ostatní občané se také mohou zapojit. Mají mnohá práva, která jim zaručují podílet se na správě obce, nejvíce se ale jejich vůle projevuje při volbách. Jimi zvolení zástupci za ně pak prosazují chtěné požadavky.

Vydávání právních předpisů je zakotveno již v samotné Ústavě České republiky – ústavní zákon č. 1/1993 Sb., která zaručuje právo na samosprávu obcí. Obec, jakožto nejmenší územní samosprávný celek, a její právo na samosprávu, tvoří významný a nezbytný základ pro existenci demokratického právního řádu. Čl. 79 odst. 3 Ústavy udává, že orgány obce jsou oprávněny vydávat právní předpisy na základě a v mezích zákona (tj. nařízení). Čl. 104 odst. 3 opravňuje zastupitelstva obcí k vydávání obecně závazných vyhlášek v mezích své působnosti. Ústava tedy udává dva základní typy místních právních předpisů a to obecně závazné vyhlášky a nařízení. Jejich obsah,

náležitosti a podrobnější úprava je zaměřena v zákoně o obcích – zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Právo na normotvorbu obcí patří dlouhodobě k možnosti řízení a správy určitého regionu v České republice. Jedná se o záležitost, jenž má jak historický, tak i kulturní význam. Počátky obecní samosprávy na našem území jsou spojeny s rokem 1848, kdy v Evropě probíhala rozsáhlá revoluční hnutí. Občané mimo jiné požadovali zavedení obecní samosprávy z důvodu, aby jejím prostřednictvím měli i obyčejní lidé možnost podílet se na veřejné správě. Jejich přání se nakonec naplnila a v březnu roku 1849 byl přijat Prozatímní obecní zákon, který jako první na našem území vymezoval samosprávu. Byl zřízen na zásadě „základem svobodného státu je svobodná obec“. Důležité je dodat, že kromě obecní samosprávy, se postupně začala vyvíjet i okresní a zemská samospráva. Již zde lze spatřit první normotvorné pravomoci obcí. Zastupitelstvo obce bylo oprávněno vydávat nařízení, které se týkalo místní policie. Rozvoj samosprávy byl však v padesátých letech zbrzděn s příchodem absolutismu, který naopak chtěl omezit pravomoci samosprávy. Koncem desetiletí byl vydán tzv. Říjnový diplom, ve kterém se císař vzdával své absolutistické vlády a obecní samospráva se tak dále mohla rozvíjet. Dalším důležitým mezníkem byl rok 1918, kdy byl přijat Recepční zákon, kterým byl přejet dosud platný právní řád Rakouska-Uherska. Byly v něm však spatřeny mnohé nedostatky v oblasti samosprávy, proto byly postupně vydány upravující novely. V letech 1945 až 1990 pak byla činnost obecní samosprávy vykonávána místními národními výbory. Do jejich normotvorné kompetence spadalo vydávání obecně závazných nařízení. V roce 1990 byl systém národních výborů zrušen. Stávající Ústava prodělala několik změn a byl přijat nový zákon č. 367/1990 Sb. o obcích. Tyto události vedly k obrodě obecní samosprávy a rozšíření jejich kompetencí. Zmíněný zákon již umožňoval obecní samosprávě přijímat obecně závazné vyhlášky. Je očividné, že normotvorba obce má za sebou dlouhý vývoj a dále se neustále vyvíjí a zdokonaluje. Současnou podobu určuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ale i ten je neustále upravován.

Podoba a vývoj obecní normotvorby poskytuje možnost z historického hlediska zkoumat, jak byla republika řízena a jaké vlivy působily na kulturní sféru v obcích v České republice.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem teoretické části je zpracování problematiky právní úpravy normotvorby obcí z pohledu tvorby právních předpisů obcí a její aplikaci v praxi. Záměrem je nejen charakterizovat právní předpisy obce, ale i popsat celý proces jejich tvorby a následně i jejich dozorování.

Cílem praktické části práce je vyhodnocení povědomí občanů o platných právních předpisech v obci Slabce ve Středočeském kraji. Tento záměr je naplněn pomocí následujících dílčích cílů. Prvotním cílem je zpracování a zhodnocení současně platných obecně závazných vyhlášek. Druhým dílčím cílem je zjištění znalosti právní úpravy obce obyvatel pomocí dotazníkového šetření. Třetím dílčím cílem je vyhodnocení povědomí obyvatel obce o právních předpisech obce.

2.2 Metodika

2.2.1 Teoretická východiska

Na samém počátku bude po domluvě s vedoucí bakalářské práce stanoven odpovídající název práce – Právní normotvorba obcí. Dále budou vyhledány a shromážděny dostupné zdroje týkající se právní normotvorby obce a problematiky s tím související. Počet zdrojů se bude navyšovat s prohlubováním znalostí a větší orientací autorky práce v dané problematice. Také po dohodě s vedoucí práce bude seznam literatury značně rozšířen. Bude se jednat o odbornou literaturu, zákony včetně komentovaných zákonů a publikace poskytnuté obecním úřadem ve Slabcích. Autorka bude hojně čerpat z odborných prací pana docenta Koudelky, pana doktora Kadečky, pana doktora Šemory a dalších. Důležité budou i internetové zdroje. Významným zdrojem bude metodická pomůcka vydaná Ministerstvem vnitra s názvem Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy. Dále bude využito digitální podoby Sbírky zákonů přístupné na Portálu veřejné správy (www.portal.gov.cz). Stěžejním zdrojem bude zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, známý také jako obecní zřízení. Poslouží jako opěrný bod při tvorbě teoretické části.

Shromážděné zdroje budou následně pečlivě prostudovány a pro přehlednost autorka práce zároveň vyhotoví poznámky, které zachytí stručný obsah jednotlivých

publikací a důležité pasáže vhodné k dalšímu použití. Takto se napomůže lepší orientaci v nepřehledném množství nashromážděných zdrojů a v budoucnu přispěje k snadnějšímu vypracování práce. Pečlivým prostudováním budou získány nezbytné znalosti a v dané oblasti.

Prostudované zdroje budou roztříděny podle společných znaků, které se ve výsledku stanou podkladem pro klíčová slova. Následně proběhne metoda analýzy dat, jejímž výsledkem bude rozdělení do kapitol, které na sebe budou logicky navazovat. Vznikne osnova práce korespondující se stanovenými klíčovými znaky. Nejdříve bude popsáno postavení obce v oblasti veřejné správy a definovány základní pojmy, jež jsou nezbytné pro uvedení do dané problematiky. Na to naváže bližší přiblížení obce a charakteristika jejich působností. Dále se pak práce bude zabývat hlavním tématem – právními předpisy obce. Bude zde popsán celý proces jejich tvorby a přijímání, sankcionování, dozor i kontrola.

2.2.2 Analytická část

Na teoretickou část naváže praktická část, která se bude opírat o nashromážděné teoretické poznatky.

Pro popis a zhodnocení OZV městyse Slabce bude taktéž nejdříve potřeba prostudovat dokumenty, které autorce práce poskytnou zaměstnanci obecního úřadu ve Slabcích. Prostudována bude nejprve literatura obsahující základní informace o obci Slabce. Důležitá bude například kniha Slabce a Rakovnický Balkán od autorů Romana Hartla a Václava Krůty. K získání potřebných informací také poslouží Oficiální stránky Městyse Slabce. Autorka práce také bude mít k dispozici interní zdroje sekundárních dat. Na obecním úřadě ve Slabcích bude mít možnost opatřit si kopie platných obecně závazných vyhlášek a prostudovat i arch obsahující již neplatné předpisy, které souvisí s nyní platnými. Dále nastane, jako tomu bylo v teoretické části, analýza a třídění dat. Výsledkem bude uskupení obsahově podobných dat do ucelených a na sebe navazujících kapitol.

Pro vypracování praktické části autorka zvolí kvantitativní výzkumnou metodu – dotazník. Zvolen bude především pro možnost získání většího rozsahu zkoumaného vzorku.

Ze způsobů realizace dotazníkového šetření bude zvoleno osobní dotazování. Autor práce se tak dostane do přímého styku s respondenty a bude mít šanci je více motivovat k odpovědím. Tímto způsobem bude zaručeno získání většího počtu odpovědí než například u písemného dotazování. Tazatel bude dotazovanému předčítat otázky a možnosti odpovědí a odpovědi rovnou označovat. Před samotným dotazováním autorka práce umístí na úřední desky ve všech částech městyse Slabce oznámení o termínu, ve kterém bude dotazníkové šetření v dané obci probíhat s doplňujícími informacemi o účelu a tazateli.

Autorka práce považuje za velmi důležité správné zvolení vzorku, tedy vymezení cílové populace, na které proběhne výzkum. Výzkum se bude týkat všech osob starších 18 let, bydlících ve všech částech obce Slabce. Tito lidé budou tvořit základní soubor. Poté bude nutné správně zvolit dostatečně reprezentativní vzorek lidí. Jako podklad bude sloužit výpis z registru obyvatel poskytnutý paní Zdeňkou Vyskočilovou, zaměstnankyní obecního úřadu ve Slabcích. Použita bude pravděpodobnostní metoda výběru a to konkrétně stratifikovaný náhodný výběr. Metoda spočívá v tom, že cílová populace bude rozdělena do 6 skupin podle bydliště - Kostelík, Modřejovice, Rousínov, Skupá, Slabce (včetně Nové Vsi a Malých Slabec) a Svinařov. Vzniknou seznamy seřazené podle abecedy a z nich bude vybrán každý pátý občan. Vznikne tak výběrový soubor, který zahrnuje 20 % obyvatel z původního vzorku. Náhodným výběrem bude zajištěna stejná pravděpodobnost výběru všech lidí a zajistí se tím i reprezentativnost vzorku. Stejným způsobem bude vybrána i skupina náhradníků pro případ, že by některý z vybraných respondentů nebyl zastížen.

Po zvolení způsobu dotazování i cílové skupiny obyvatel bude na řadě konstrukce otázek, kterými budou zjištěny požadované informace. Velmi důležitá bude správná formulace otázek. Otázky budou jasné a srozumitelné, aby respondent porozuměl a byl ochoten odpovědět. Budou použity především uzavřené otázky, při kterých respondent vybere odpověď z daných možností i otevřené s možností vyjádření svého názoru. Výhodou uzavřeného typu otázek bude následná možnost statistického zpracování a promítnutí výsledků do přehledných tabulek a grafů. Převahovat budou otázky polytomického typu, tedy s výběrem z více odpovědí (převážně 4 – 5 možností). Respondent bude mít i možnost zvolit unikovou variantu typu „nevím“. Kromě jedné otázky, budou všechny výběrové, při které lze zvolit pouze jednu odpověď. Na konci

dotazníku bude umístěna otevřená otázka, která poskytne respondentovi možnost vyjádřit vlastní stanovisko či dodat připomínky k problematice normotvorby obce.

Vedle volby způsobu dotazování a výběru reprezentativního vzorku bude neméně důležitá příprava formální podoby samotného dotazníku. Dotazník bude uveden průvodním textem, ve kterém se objasní důvod a cíl probíhajícího výzkumu. Následující otázky budou rozděleny do dvou hlavních částí. Do první se umístí identifikační otázky, které zjistí pohlaví, věk, bydliště a vzdělání. Do druhé části se zahrnou už konkrétní otázky týkající se problematiky místních obecně závazných vyhlášek. Otázky budou především zjišťovat, jestli jsou lidé informovaní o současně platných vyhláškách a jaké mají povědomí o této problematice. Návrh dotazníku poté autorka práce zkonzultuje na Katedře humanitních věd s panem docentem Lošťákem a na jeho doporučení budou odstraněny či změněny případné nedostatky.

Informace získané z dotazníku se analyzují a roztrídí, čímž se napomůže následnému zpracování. Data budou statisticky zpracována pomocí on-line systému survio.com. Jedná se o jednoduchý nástroj na tvorbu a vyhodnocování dotazníků. Zjištěné odpovědi budou zaneseny do programu a usnadní se tím jejich vyhodnocení. Výsledky budou promítnuty v podobě tabulek a grafů, které autorka vytvoří s pomocí kancelářského balíčku Microsoft Office 2007, konkrétně bude využit Microsoft Excel. Vyhodnocení jednotlivých otázek bude obsahovat kapitola Vyhodnocení dotazníku. Dále bude následovat kapitola Zhodnocení výsledků, kde bude dotazníkové šetření vyhodnoceno jako celek. Proběhne proces dedukce (z velkého množství dat od velkého počtu respondentů se vyvodí určitý závěr). Zhodnocení výsledků bude komparací teoretické a praktické části.

V poslední kapitole s názvem Závěr budou získané poznatky sumarizovány neboli shrnuty a dojde k porovnání mezi stanovenými cíly a získanými výsledky. Autorka práce na základě zjištěných výsledků navrhne opatření k případným zjištěným nedostatkům.

Vzhledem k rozsahu řešené problematiky autorka práce předpokládá mírné překročení stanoveného limitu pro rozsah práce. Pokud se tak stane, autorka přistoupí k většímu rozsahu pro zachování ucelenosti řešené problematiky v bakalářské práci.

3 Teoretická východiska

Předtím, než se práce začne podrobně zabývat normotvorbou obcí, je nutné vyložit některé základní pojmy z práva a veřejné správy. Bude zde definována obec a její postavení v systému veřejné správy. Tento výklad je nutný k uvedení do problematiky právních předpisů obcí, k jejímu lepšímu pochopení a zařazení daného tématu do kontextu. Dále se bude práce podrobně zabývat jednotlivými druhy místních právních předpisů – obecně závaznými vyhláškami a nařízeními.

3.1 Vymezení obce ve veřejné správě

„Veřejnou správu můžeme obecně vymezit jako správu veřejných záležitostí vykonávanou subjekty veřejné správy a jejich orgány.“¹ Subjekty je myšlen v první řadě stát a jeho orgány či instituce a také další státem k tomuto účelu pověřené subjekty. Veřejné záležitosti jsou takové, které přináší užitek celé společnosti, ať už se jedná obecně o celý stát, obce, organizace nebo konkrétně jednotlivé občany.² Při rozvrhování činností ve veřejné správě je nutné vymezit působnost a pravomoc jednotlivých orgánů. Stanovit **působnost** znamená určit obsah a rozsah správní činnosti, kterou je orgán pověřen. Právní prostředky, které jsou orgánu svěřeny k vykonávání a plnění úkolů, se obecně nazývají **pravomoc**. Ta je výslovně stanovena v právních předpisech jako oprávnění a povinnosti.³

Veřejná správa se dělí na dvě oblasti, podle toho, jaké subjekty ji vykonávají: státní správu a veřejnou samosprávu. Obě sféry jsou si rovny co do důležitosti a nejsou striktně odděleny, spíše se navzájem překrývají a doplňují.

Státní správu lze definovat jako okruh správních činností, které vykonává stát zastoupený jeho organizačními složkami a správní úřady, které provádějí veřejnou správu z pověření státu.⁴ **Samospráva** je „*Forma veřejné správy spočívající ve správě územně či jinak organizovaného společenství lidí, které si své záležitosti řeší samostatně a činí rozhodnutí přímo nebo prostřednictvím volených orgánů.*“⁵ Z uvedené definice

¹ HORZINKOVÁ, E. a NOVOTNÝ, V., *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 8

² ČMEJREK, J. a KOPŘIVA, R., *Základy veřejné správy*, s. 13

³ HORZINKOVÁ, E. a NOVOTNÝ, V., *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 27-29

⁴ MATES, P., WOKOUN, R. a kol., *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*, s. 134

⁵ HENDRYCH, D., *Právní slovník*, s. 1324

vyplývá, že vykonavatelé samosprávy řeší veřejné záležitosti, které se jich přímo týkají a činí tak ve svém zájmu. Rámec jejich činností je vymezen pouze právními předpisy.

Samosprávu lze dělit na zájmovou a územní, jenž se dále dělí na obecní a krajskou.⁶ Jelikož je tato práce zaměřena na problematiku týkající se obecní samosprávy, budou se jí zabývat podrobněji následující kapitoly.

3.1.1 Obec

Právní základ obce se nachází v právních předpisech, které tvoří ústavní pořádek státu, a to konkrétně v Ústavě⁷, Listině základních práv a svobod a na ústavu navazujících zákonech. Články 99 a 100 odstavec 1 Ústavy definují obec jako základní samosprávný celek, který má právo na samosprávu. Mohou tedy vykonávat správní činnost samostatně bez zásahu státu. V Listině základních práv a svobod jsou jen stručně popsány některé principy týkající se samosprávy. Mimo jiné je zde popsáno právo občanů obce podílet se na správě veřejných záležitostí, a to konkrétně volbou zástupců, kteří za ně tuto činnost posléze vykonávají.⁸ Podrobně charakterizuje obec zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, o který se převážně budou opírat následující kapitoly.

3.1.1.1 Základní charakteristika obce

Dle čl. 99 Ústavy je Česká republika rozdělena na obce. Zákon o obcích charakterizuje obec v § 1 takto: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“ Jedná se o veřejnoprávní korporaci, jenž disponuje svým majetkem a při výkonu své moci je povinna chránit veřejný zájem a také starat se o rozvoj svého území a blaho občanů.⁹

3.1.1.2 Působnost obce

Obec, jakožto veřejnoprávní korporace, je oprávněna vykonávat určité činnosti v oblasti veřejné správy. Jedná se o působnosti obce, které se dělí do dvou oblastí: samostatná a přenesená působnost. Obě působnosti mají zákonný základ, ale liší se

⁶ MATES, P. a kol., *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*, s. 185

⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

⁸ KOČÍ, R., *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*, s. 13-16

⁹ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 3

následovně. Samostatná působnost je v zákoně o obcích stanovena jen volně výčtem, a obec je tedy oprávněna činit i to, co není v zákoně uvedeno. Naopak je tomu u přenesené působnosti, kdy obec může konat pouze to, co je výslovně dáno zákonem. Dalším významným rozdílem u daných dvou působností je rozsah zásahu státu. Do samostatné působnosti stát zasahuje jen minimálně a zákonem stanoveným způsobem. Činí tak jen v případech, kdy je porušován zákon. V případě přenesené působnosti je intervence státu výrazně větší, protože se jedná o výkon státní správy orgánem kraje či obce a stát v pozici ústředního úřadu jeho činnost koordinuje a kontroluje.¹⁰ V obecním zřízení v § 8 je stanovena zásada, že samostatná působnost má přednost před přenesenou působností v případech, kdy je tato oblast obce upravována zákonem a není v něj výslovně uvedeno, o jakou působnost se jedná.

Obecní samospráva je založena především na výkonu její **samostatné působnosti**. Jedná se o klíčovou oblast a také o podstatu činnosti obce. Do samostatné působnosti spadají problémy týkající se obecního zájmu a zájmu občanů.¹¹ Konkrétně jsou uvedeny v § 84 a § 85 jako pravomoci zastupitelstva obce a dále jako pravomoci obce v § 102 (viz kapitola Orgány obce). Obec se při výkonu samostatné působnosti řídí pouze právním řádem. Zákonem je vázána jen v případech, kdy vydává obecně závazné vyhlášky; u ostatních záležitostí je vázána jinými právními předpisy, které ovšem ze zákona také vycházejí. Samostatnou působnost vykonávají obecní orgány, především zastupitelstvo a rada obce.¹²

V zákoně o obcích jsou uvedeny tyto oblasti, spadající do samostatné působnosti: vydávání obecně závazných vyhlášek, hospodaření obce, majetek obce, rozpočet obce, ukládání pokut za správní delikty v samostatné působnosti, místní referendum aj.

V případě, kdy je výkon státní správy částečně přenesen na územní samosprávné celky zákonem, se jedná o **přenesenou působnost**. Obce jsou povinny plnit určité úkoly, na jejichž realizaci dostávají příspěvky ze státního rozpočtu.¹³ Přenesenou působnost vykonávají obecní orgány, které se při tom musí řídit právním řádem, usneseními vlády a také směrnicemi ústředních správních úřadů (také musí být

¹⁰ KOČÍ, R., *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*, s. 62

¹¹ KOUDELKA, Z., *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*, s. 28

¹² KOČÍ, R., *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*, s. 63-64

¹³ MATES, P., WOKOUN, R. a kol., *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*, s. 106

v souladu se zákonem). Pouhým zákonem se řídí jen v případě vydávání nařízení obce.¹⁴

3.1.1.3 Orgány obce

Všechny činnosti obce jsou realizovány prostřednictvím jejich jednotlivých orgánů, které takto projevují její vůli. Orgány samotné nemají právní subjektivitu (tu má obec jako celek) a jejich výkon je upraven v zákonu o obcích a dalších z něho vyplývajících zákonů. Obec vždy musí mít minimálně 3 orgány: zastupitelstvo, starostu a obecní úřad; ostatní nejsou povinné.¹⁵ O jednotlivých orgánech obce by se dalo uvést velké množství informací, avšak to by mohlo být obsahem jiné práce. Jelikož se autorka práce zabývá normotvorbou obce, budou uvedeny jen informace s tím související.

Nejvyšším orgánem obce je **zastupitelstvo** a jeho postavení je jako jediné stanoveno v ústavě v čl. 101 ods. 1. Rozhoduje o nejdůležitějších problémech, jež se obce týkají. Zastupitelstvo rozhoduje o věcech spadající do samostatné působnosti obce. Mezi jeho pravomoci mimo jiné spadá vydávání obecně závazných vyhlášek. V přenesené působnosti je zastupitelstvo oprávněno vydávat nařízení obce, ale pouze v tam, kde není zřízena rada obce.¹⁶

V rámci samostatné působnosti představuje výkonný orgán **rada obce**, která svojí činností odpovídá zastupitelstvu. Rada obce je také oprávněna podílet se na normotvorbě obce. Do její kompetence spadá vydávání nařízení obce.¹⁷

Obecní úřad v rámci samostatné působnosti realizuje úkoly, které mu byly svěřeny zastupitelstvem a radou obce a také pomáhá komisím a výborům. V přenesené působnosti pak vykonává tu část státní správy, která mu byla svěřena zákonem.¹⁸

Starosta zastupuje obec navenek. Starosta společně s místostarostou podepisuje obcí vydané právní předpisy – nařízení i obecně závazné vyhlášky.¹⁹

¹⁴ KOUDELKA, Z., *Průvodce územní samosprávou po I. 1. 2003*, s. 37

¹⁵ KOČÍ, R., *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*, s. 78

¹⁶ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 173-177

¹⁷ KOUDELKA, Z., *Průvodce územní samosprávou po I. 1. 2003*, s. 63-66

¹⁸ HORZINKOVÁ, E. a NOVOTNÝ, V., *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 152-153

¹⁹ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 219-221

3.2 Právní předpisy územní samosprávy

„Právní předpis je normotvorný akt orgánu veřejné moci, který má charakter psaného a obecně závazného pramene práva.“²⁰ Skládá se z právních norem. Ty lze chápat jako obecně závazné pravidlo chování vytvářené státní mocí, které je státem vynutitelné a jeho nedodržení je sankcionováno.²¹ Mezi právní předpisy se řadí zákony, mezinárodní smlouvy i tzv. podzákonné právní předpisy. Do těch mimo jiné spadají právní předpisy vydávané územními samosprávnými celky - obcemi a kraji. Nadále se práce bude zabývat pouze právními předpisy vydávané obcemi.

Pravomoc obce vydávat právní předpisy je zakotveno v Ústavě ČR, která představuje právní základ pro současně platnou právní úpravu vydávání právních předpisů obcí. Konkrétně se jedná o čl. 104 odst. 3 Ústavy, který zní: „Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.“ Dále se jedná o čl. 79 odst. 3 Ústavy, který říká: „Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.“ Zde je patrné, že každý z článků hovoří o jiném druhu právního předpisu a z toho vyplývá i jejich dělba na dva druhy. Z ústavy pak vychází další zákony upravující jednotlivé oblasti v zemi. Dnešní postavení obcí upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Právní předpisy obce lze také nazývat místní právní předpisy. Vycházejí totiž z aktuálních potřeb občanů daného území. Jejich charakteristickými společnými znaky je podzákonnost a územní působnost lokální, případně regionální. Místní právní předpisy jsou tedy platné jen na tom území, které spadá do působnosti samosprávných orgánů.²² Jsou závazné pro neurčitý počet osob (právnických i fyzických) a neurčitý počet situací stejného charakteru, které mohou v budoucnu nastat. Vztahují se na všechny subjekty, které v daném okamžiku pobývají na území obce nebo se tak v budoucnu stane. Mají obecný charakter a netýkají se žádného konkrétního případu.²³

²⁰ Ottova encyklopedie A-Ž, s. 805

²¹ KADEČKA, S., *Právo obcí a krajů v České republice*, s. 42

²² GROSPÍČ, J., SVOBODA, K., *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, s. 53

²³ ČERNOHORSKÝ, J. ed., *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, s. 23

3.2.1 Druhy právních předpisů obce

Obec je oprávněna vydávat dva druhy právních předpisů. Je nutné rozlišovat, zda tak činí při výkonu svěřené státní správy nebo při výkonu samosprávy.

3.2.1.1 Obecně závazná vyhláška

Obecně závazné vyhlášky (dále také OZV) jsou právní předpisy, jejichž vydávání spadá do samostatné působnosti obce. Tato pravomoc je stanovena v čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR, v němž je uvedeno, že zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky. Vydávání vyhlášek je důležitým projevem samosprávného postavení obcí, jelikož k němu není nutné výslovné zákonné zmocnění. Jedná se o takzvaný originární (původní) právní předpis.²⁴ Právo vydávat obecně závazné vyhlášky má pouze zastupitelstvo obce, jedná se o jeho tzv. vyhrazenou pravomoc. Znamená to, že žádný jiný orgán nemůže tuto záležitost vykonávat a ani oprávněný orgán ji nemůže na nikoho delegovat.²⁵

Podrobněji jsou OZV upraveny v zákoně o obcích. V něm je stanoveno, kterých oblastí se může obecní normotvorba (bez výslovného zákonného zmocnění) týkat. Oblasti jsou společně tím, že se jedná o místní záležitosti v zájmu obce a jejích občanů. V ustanoveních § 10 zákona o obcích jsou stanoveny povinnosti, které obec může vyhláškami ukládat. Jedná se například o zabezpečení záležitostí veřejného pořádku. Předpisem je možné regulovat činnosti, které by mohly odporovat dobrým mravům, narušovat veřejný pořádek či ohrožovat bezpečnost, majetek nebo zdraví občanů. Lze tedy stanovit místo i čas, na kterých jsou aktivity povoleny nebo naopak místa, na nichž jsou zcela zakázány (zákaz konzumace alkoholu na určitém místě, stánkový prodej). OZV může stanovit pravidla pro konání a průběh sportovních a kulturních akcí (diskotéky, koncerty, taneční zábavy). Určuje povinnosti týkající se čistoty veřejných prostranstvích v obci, ochrany životního prostředí a vybavení obce, sloužícího potřebám veřejnosti (sportovní areál, dětské hřiště) aj.²⁶

²⁴ GROSPÍČ, J., SVOBODA, K., *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, s. 8

²⁵ FURKOVÁ, P., MATĚJKOVÁ, L. A ROŠOVÁ, Š., *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*, s. 5

²⁶ ČERNOHORSKÝ, J. ed., *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, s. 22

3.2.1.2 Nařízení

Druhým typem místních právních předpisů jsou nařízení, jejichž vydávání spadá do přenesené působnosti obce. Základem pro tuto pravomoc je čl. 79 odst. 3 Ústavy, dle něhož jsou orgány územní samosprávy oprávněny vydávat právní předpisy a to na základě a v mezích zákona, jsou-li k tomu zákonem zmocněny. Na toto ustanovení navazuje zákon o obcích, kde § 11 odst. 1 obsahuje právo obce vydávat nařízení.²⁷ Pro vydání předpisu je nutné výslovné zákonné zmocnění. Jedná se o prováděcí neboli odvozený (derivativní) právní předpis, jelikož je vydáván k provedení zákona a může upravovat pouze to, k čemu ho zákon zmocňuje. Meze vytyčené zákonným zmocněním nesmí přesahovat.²⁸ Při vydávání nařízení v přenesené působnosti musí dbát obec na to, aby byly v souladu nejen se zákony, ale i podzákonnými právními předpisy, tedy nařízeními vlády, vyhláškami ministerstev i obecně závaznými vyhláškami obcí vydanými v samostatné působnosti.²⁹

Nařízení vydává a schvaluje rada obce (§ 102 odst. 2 písm. d/ zákona o obcích). Pokud v obci není rada zřízena, přebírá pravomoc zastupitelstvo. Nařízení obce mají za úkol právně regulovat společenské vztahy a záležitosti s přihlédnutím k místním potřebám a podmínkám.³⁰

3.2.2 Působnost právních předpisů obce

Působnost vymezuje rozsah, v jakém se právní předpis obce realizuje a aplikuje s přihlédnutím k subjektu, místu a času. Rozlišují se čtyři druhy působnosti

Okruh společenských vztahů v rámci veřejné správy, který je upravován právními předpisy obce, se nazývá **věcná působnost**. Tyto právní předpisy mohou být vydány jen k vykonání úkolů obce týkajících se místních záležitostí. Věcná působnost obsahuje přenesenou i samostatnou působnost. Pro ústavnost a zákonnost místního právního předpisu je důležité, aby nepřesahovala věcnou působnost obce. Nemohou být

²⁷ GROSPÍČ, J., SVOBODA, K., *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, s. 75

²⁸ KADEČKA, S., *Právo obcí a krajů v České republice*, s. 70-73

²⁹ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 27-28

³⁰ GROSPÍČ, J., SVOBODA, K., *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, s. 75

přijímány takové právní předpisy, které upravují oblasti nespádající do obecní působnosti nebo záležitosti, které jsou již v zákoně zmíněny.³¹

Územní působnost představuje rozsah území, na němž OZV nebo nařízení upravuje určitou oblast společenských vztahů. Týká se administrativního území obce a vyplývá přímo ze zákona o obcích a ústavního charakteru obce jakožto veřejnoprávní územní korporace.³²

V případě **osobní působnosti** obecně závazné vyhlášky i nařízení působí vůči všem právnickým i fyzickým osobám, které se nacházejí na území obce. Místní právní úprava může tyto subjekty vázat k určité povinnosti, např. jako vlastníci nemovitostí.³³

Časová působnost ohraničuje určitý časový rámec právních předpisů obce. Je nutné rozlišovat dva pojmy – platnost a účinnost.³⁴ Tyto pojmy budou vysvětleny v kapitole Platnost a účinnost.

3.2.3 Náležitosti a struktura

Místní právní předpisy musí splňovat určité náležitosti, bez kterých by nemohly být platné. Základním požadavkem je srozumitelnost a jazyková správnost. Použitá terminologie by měla být srozumitelná každému čtenáři. Důležitá je i přesnost a jednotnost názvů pro právní instituty, které se vyskytují i v dalších zákonech a podzákoných předpisech. Obsah by měl postupně přecházet od obecných záležitostí až k podrobnější úpravě konkrétních věcí. Logicky související problematika by měla být spojována do částí, hlav, dílů či oddílů, které jsou slovně pojmenovány nebo očíslovány.³⁵ Právní předpis se dělí na paragrafy (označeno symbolem § nebo arabskými číslicemi bez tečky) a ten na odstavce, pododstavce a body.³⁶

V zákoně o obcích jsou formální požadavky právních předpisů zmíněny jen okrajově. Dle něj je nutné označení vydavatele a podpisy pověřených osob.

³¹ KOUDELKA, Z., *Obecně závazné vyhlášky*, s. 53

³² KOUDELKA, Z., *Právní předpisy samosprávy*, s. 87-92

³³ KOUDELKA, Z., *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*, s. 46

³⁴ KOUDELKA, Z., *Obecně závazné vyhlášky*, s. 66-67

³⁵ GROSPÍČ, J., SVOBODA, K., *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, s. 116

³⁶ KADEČKA, S., *Právo obcí a krajů v České republice*, s. 322

3.2.3.1 Legislativně technická pravidla

Legislativně technická pravidla jsou problematika, kterou autorka práce také považuje za důležitou zmínit. Zejména z důvodu časté nevědomosti mnohých obcí o těchto pravidlech a jejich porušování při tvorbě místních právních předpisů. Pro sjednocení postupu při vydávání právních předpisů stanovilo Ministerstvo vnitra legislativní pravidla pro vydávání právních předpisů. Pravidla zahrnují postup při tvorbě a přijímání právního předpisu, jejich obsah a formu.

OZV i nařízení musí mít normativní obsah, měly by být stručné a neupravovat věci, které jsou samozřejmé. Jednotlivá ustanovení si navzájem nesmí odporovat a umožňovat rozdílný výklad. Je-li nevyhnutelně nutné použít mnohovýznamné slovo, musí být jeho význam zřejmý v přepisu. Použité pojmy musí být shodné s terminologií použitou v navazujících či souvisejících právních prepisech. Je žádoucí používat jednoduché věty, slovesa v oznamovacím způsobu přítomného času a podstatná jména v jednotném čísle. Cizí slova je možno použít jen v případech, kdy je nelze nahradit vhodnými českými termíny. Pro alternativy jsou používány spojky „nebo“ a „anebo“. Pokud bude některý pojem často opakován, lze použít legislativní zkratky.³⁷

3.2.3.2 Obsahové náležitosti

Koudelka ve své publikaci *Právní předpisy samosprávy*³⁸ považuje za důležité tyto náležitosti: označení vydavatele, název, úvodní věta, vlastní text, odkazy a poznámky, podpisy a přílohy.

Vydavatelem právního předpisu obce je vždy obec, a to i v přenesené působnosti. Označení vždy musí obsahovat slovo „Obec“ a její pojmenování. Dále následuje **název** právního předpisu, tedy obecně závazná vyhláška nebo nařízení. Za názvem by mělo být uvedeno číslo, rok vydání, datum přijetí a vlastní název právního předpisu (např. o udělování čestného občanství).

Úvodní věta zní: „Zastupitelstvo se usneslo (rada se usnesla) na této obecně závazné vyhlášce (tomto nařízení).“ Musí tedy obsahovat orgán obce, který předpis

³⁷ *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy: metodická pomůcka*, čl. 9 a 10

³⁸ KOUDELKA, Z., *Právní předpisy samosprávy*, s. 94-109

vydal. Dále může obsahovat, na kterém zasedání byl přijat a na základě jakých ustanovení toho kterého zákona.

Po úvodní větě následuje **vlastní text**. Preambule není povinná, ale vždy se zde nachází právně závazná část. Obecní samospráva zde vyjadřuje, jakým způsobem chce upravit místní společenské vztahy. Text se člení na články nebo paragrafy. Dlouhé texty lze dále dělit na odstavce, pododstavce či body. Vhodná struktura je velmi důležitá, jelikož umožňuje snadnější orientaci v právním předpisu. V předposledním článku mohou být zmíněna zrušovací ustanovení konkrétního právního předpisu. V posledním článku je možno uvést účinnost obecně závazné vyhlášky nebo nařízení.

Odkazy a poznámky slouží k propojení souvislostí s dalšími právními předpisy. Čtenáři poslouží k lepší orientaci a pochopení dané problematiky. Odkaz je uveden přímo v textu a odkazuje na jiný právní předpis. Poznámkou se rozumí vysvětlivka pod čarou, která obsahuje definování určitého pojmu zmíněného v jiném předpisu.

Právní předpisy musí obsahovat dva **podpisy**. U obcí se tomu rozumí od starosty a místostarosty. Pokud má obec více místostarostů, je možné v nepřítomnosti starosty, aby se podepsal první místostarosta a místostarosta. Posloupnost podpisů je dána na základě důležitosti funkce.³⁹

Zcela na konci mohou být **přílohy**, které obsahují například formuláře, seznamy, tabulky apod. Jedná se o právně závaznou část. Musí být tedy také schváleny a vyhlášeny společně s právním předpisem obce.⁴⁰

3.2.4 Proces tvorby právních předpisů obce

Autorka práce považuje za důležité pečlivě se věnovat celému procesu vytváření místních právních předpisů, protože se přímo dotýká obyvatel obce a jejich života. Jejich tvorba je upravena v Ústavě, zákonech (v tomto případě v zákoně o obcích), ve vnitřních procedurálních předpisech (jednací řád zastupitelstva nebo rady obce) a ve vládních metodických a odborných příručkách.⁴¹ Následující kapitoly popíší celý proces přijímání právních předpisů a aktivity s tím spojené.

³⁹ KOUDELKA, Z., *Obecně závazné vyhlášky*, s. 89-101

⁴⁰ Tamtéž

⁴¹ GROSPÍČ, J., SVOBODA, K., *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, s. 105

3.2.4.1 Návrh

Prvotním impulsem pro vznik nového právního předpisu je určitá místní potřeba. Subjekty, kteří na existující nedostatek upozorňují a chtějí ho nějak řešit, činí legislativní podnět. Jsou to například občané obce⁴², občanská sdružení, politické strany a hnutí, podnikatelské subjekty a další. Podněty mohou mít neformální podobu, například proslov na společném shromáždění nebo ve sdělovacím prostředku. Naopak formální je kupříkladu petice. Když je velký počet podnětů, vytváří se tím tlak na orgány obce. Pokud je obec ochotna se problémem zabývat a upravit ho právním předpisem, lze hovořit o vzniku tzv. legislativního záměru. Návrh na přijetí obecně závazné vyhlášky mohou podat členové zastupitelstva, rada obce, výbory zastupitelstva a tajemník obecního úřadu. Návrh na přijetí nařízení obce jsou oprávněny navrhnout členové rady a tajemník. Výsledkem projednávání podnětu či návrhu však nemusí být vždy vydání právního předpisu. Pokud se ho orgán obce rozhodne nevydat, musí sdělit důvod. Například už je daný problém dostatečně upraven jinými právními předpisy s celostátní působností nebo ho lze řešit jinými prostředky. Pokud je legislativní podnět uznán za vhodný k další úpravě, následuje vypracování návrhu OZV nebo nařízení.⁴³

Navrhovatel a zpracovatel návrhu nemusí být tentýž subjekt. Návrh právního předpisu většinou zpracovává příslušný orgán obce, odborné právnické pracoviště nebo advokát. Na následném procesu se podílí jak odborná složka (odborníky obecního úřadu), tak demokratickopolitická (členové rady a zastupitelstva).⁴⁴

Návrh musí mít vždy písemnou podobu. Jelikož se jedná o odborný dokument, musí splňovat legislativně technická pravidla, která byla zmíněna výše. K návrhu bývá připojena **důvodová zpráva**, jejímž obsahem je zhodnocení současného právního a ekonomického stavu společně s popisem navrhované úpravy. Důležité je také zhodnocení, jaký vliv bude mít nový právní předpis na rozpočet obce a z jakých prostředků budou případně náklady hrazeny.⁴⁵

⁴² § 16 odst. 2 písm g) zákona o obcích říká, že každý občan starší 18 let má právo podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty.

⁴³ GROSPÍČ, J., SVOBODA, K., *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, s. 105-106

⁴⁴ Tamtéž, s. 112-115

⁴⁵ *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy: metodická pomůcka*, čl. 2 odst. 2.

3.2.4.2 Schválení

Než je návrh právního předpisu předložen zastupitelstvu, doporučuje se jeho předběžné projednání radou obce. Ta pak na začátku jednání sdělí zastupitelstvu své stanovisko. Obce mohou zřídit pro posuzování návrhů legislativně právní poradní orgány, které musí sdělit závěry, než se začne rozhodovat o přijetí nového předpisu.⁴⁶

Nařízení schvaluje rada obce na neveřejném zasedání. Děje se tak formou usnesení. Návrh je přijat nadpoloviční většinou všech členů.⁴⁷ Dle § 84 odst. 3. zákona o obcích platí, že pokud není v obci rada zřízena, nařízení schvaluje zastupitelstvo obce.

Obecně závazné vyhlášky schvaluje zastupitelstvo obce na veřejném zasedání formou usnesení. Zastupitelstvo je schopno se usnášet v přítomnosti nadpoloviční většiny všech jeho členů a to souhlasem nadpoloviční většiny všech členů.⁴⁸

Po přijetí právního předpisu příslušným orgánem obce následuje podpis jeho textu starostou a místostarostou (dle § 104 odst. 2 zákona o obcích). V tomto okamžiku však ještě nelze mluvit o platnosti. Podmínkou pro platnost (i účinnost) obecně závazné vyhlášky je její řádné přijetí a vyhlášení.⁴⁹

3.2.4.3 Platnost a účinnost

Po podepsání právního předpisu následuje jeho vyhlášení. To je nezbytné pro jeho platnost i účinnost. Vyhlášení probíhá tak, že se právní předpis vyvěsí na úřední desce dané obce po dobu 15 dnů. První den vyvěšení je zároveň i dnem vyhlášení a v tomto okamžiku nabývá **platnost** nového právního předpisu. Proces vzniku je tímto ukončen a stává se součástí právního řádu v zemi. V případě, kdy se jedná o nařízení obce s rozšířenou působností, existuje zde malý rozdíl. Dokument musí být zveřejněn na úředních deskách ve všech obcích spadajících do správního obvodu.⁵⁰

Účinností se rozumí okamžik, od kterého vyplývají z právního předpisu povinnosti pro příslušné subjekty. Účinnost nastává patnáctý den po vyhlášení (nezáleží, zda se jedná o den pracovní či svátek). Může však nabýt i dříve či později.

⁴⁶ *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy: metodická pomůcka*, čl. 4 odst. 1.

⁴⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 101 odst. 1 a 2.

⁴⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 87.

⁴⁹ *Stanovisko odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra č. 1/2007*, s. 2

⁵⁰ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 31-33

Konkrétní datum bývá většinou uveden v posledním článku nebo paragrafu. Zkrácení 15denní lhůty nastává většinou jen v naléhavých případech a tento den nesmí být dřívější než okamžik vyhlášení (účinnost nemůže nastat dříve než platnost).⁵¹

3.2.4.4 Informování správních orgánů

Obec je povinna zaslat nově přijatý právní předpis příslušnému správnímu dozоровému orgánu, a to neprodleně po dni vyhlášení. § 12 odst. 6 zákona o obcích upřesňuje, že obecně závazná vyhláška je posílána Ministerstvu vnitra a nařízení obce krajskému úřadu. Termín „neprodleně“ zde není více specifikován. Z právní praxe lze ale tuto lhůtu definovat do tří pracovních dnů. Pokud obec nezašle právní předpis orgánu dozoru, nemá to žádný vliv na jeho platnost ani účinnost.⁵²

3.2.4.5 Evidence

Dle § 12 odst. 4 zákona o obcích je obec povinna vést evidenci vydaných právních předpisů. Tato evidence zachycuje číslo a název předpisu, data schválení, nabytí platnosti, nabytí účinnosti a případně i datum pozbytí jeho platnosti. Dále ustanovení stanovuje označení právního předpisu pořadovými čísly, přičemž číselná řada je vždy uzavřena koncem kalendářního roku.

Náležitosti stanovené v § 12 odst. 4 zákona o obcích jsou většinou sepsány do přehledné tabulky – evidence právních předpisů. Tento dokument pak je pak uložen na obecním úřadě dané obce, aby byla přístupna každému jejímu obyvateli k nahlédnutí, případně i pořízení opisu či kopie. Pokud se jedná o obec s rozšířenou působností, musí být tato evidence k dispozici na všech obecních úřadech obcí spadajících do správního obvodu. Dále je obce povinna právní předpisy i jejich evidenci zveřejnit tak, aby k nim byl možný dálkový přístup (např. na svých internetových stránkách).⁵³

⁵¹ KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R. a PRŮCHA P., *Zákon o obcích: komentář: 3. doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2005*, s. 43-45

⁵² KOUDELKA, Z., *Právní předpisy samosprávy*, s. 127-129

⁵³ FURKOVÁ, P., MATĚJKOVÁ, L. A ROSOVÁ, Š., *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*, s. 36-37

3.2.4.6 Změna a zrušení

Změna (novelizace) stávajícího právního předpisu většinou zahrnuje nahrazení, doplnění či zrušení textu některých ustanovení. Vždy by se mělo jednat o přímou novelu, která výslovně upravuje starší právní předpis. U rozsáhlejších a zásadních změn nebo při několikanásobné novelizaci je efektivnější starý předpis zrušit a vydat nový. U takovýchto změn je nutné zhodnotit důsledky pro právní vztahy, které vznikly na základě původního právního předpisu, a případně je zahrnout do přechodných ustanovení. Důležité také je, že pouze nařízením lze rušit nebo měnit nařízení a obecně závaznou vyhláškou lze rušit nebo měnit obecně závaznou vyhlášku.⁵⁴

Právo zrušit platný právní předpis má opět zastupitelstvo a rada obce a mohou tak učinit pouze dalším právním předpisem. Zrušení nastává dnem nabytí účinnosti rušícího právního předpisu.⁵⁵

3.2.5 Sankce za porušení právního předpisu obce

Místní právní předpisy stanovují určité povinnosti, které musí všichni dotčení adresáti dodržovat. Jejich dobrovolné nerespektování je vynutitelné státní mocí. Nezbytným předpokladem pro dodržování předpisů a tvorbu odpovědnosti je existence a ukládání sankcí za jejich porušení. Porušení obecně závazné vyhlášky nebo nařízení obce lze vyhodnotit jako přestupek nebo jiný správní delikt.⁵⁶

Právní předpis obce nemůže zavádět sankce za jeho porušení, ty může stanovit pouze zákon. Proto je vhodné uvést v závěrečných člancích předpisu sankční ustanovení, ve kterém je odkázáno na příslušný zákon, dle kterého lze sankci uložit.⁵⁷

3.2.5.1 Přestupky

Skutková podstata přestupku je stanovena v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích.⁵⁸ Přestupkem se rozumí porušení právního předpisu obce fyzickou osobou starší 15 let, která není podnikatelem. Osoba je odpovědná za přestupek v případě

⁵⁴ *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy...*, čl. 7

⁵⁵ KOUDELKA, Z., *Právní předpisy samosprávy*, s. 166

⁵⁶ KADEČKA, S., *Právo obcí a krajů v České republice*, s. 235

⁵⁷ *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy...*, čl. 14

⁵⁸ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

úmyslného zavinění i zavinění z nedbalosti. Osoba není odpovědná, pokud trpí duševní poruchou a v době spáchání přestupku nemohla rozpoznat špatnost svého konání. Za přestupek se nepovažuje jednání, kterým někdo odvrací přímo hrozící útok nebo nebezpečí (avšak přiměřeným způsobem) vůči zákonem chráněnému zájmu.⁵⁹

§ 11 zákona o přestupcích stanovuje možné sankce za přestupek: napomenutí, pokutu, zákaz činnosti nebo propadnutí věci. Může být použita jen jedna z těchto možností nebo i jejich kombinace. Jedinou výjimkou je nemožnost uložit pokutu a napomenutí zároveň. Při určování druhu sankce a jejího rozsahu se přihlíží k vážnosti přestupku a mimo jiné i k pohnutkám pachatele. Pokuta za porušení právních předpisů obce může činit až 30000 Kč (dle § 46 zákona o přestupcích).

Obec je povinna projednat všechny přestupky spadající do její působnosti, koná se tzv. **přestupkové řízení**. Tento proces spadá vždy do přenesené působnosti obce, když se jedná o porušení obecně závazné vyhlášky. Řízení většinou vykonávají obecní úřady nebo k tomu zřízené komise. Právní základ udává zákon o přestupcích, příp. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Přestupek musí být projednán do jednoho roku od jeho spáchání, jinak je čin promlčen. Rozhodující orgán rozhodne o uložení sankce a jejím rozsahu. Pokud orgán obce rozhodne o pokutě, stává se pak tato částka příjmem obce.⁶⁰

3.2.5.2 Jiné správní delikty

Skutková podstata jiného správního deliktu je obsažena v zákoně o obcích nebo dalších zvláštních zákonech správního práva. Pokud poruší předpis obce právnická osoba nebo fyzická při své podnikatelské činnosti, jedná se o jiný správní delikt. Odpovědnost za tyto správní delikty je objektivní, tj. bez ohledu na zavinění.⁶¹ Projednávání tohoto druhu deliktu se řadí do samostatné působnosti obce. Jejich projednávání má na starosti rada obce (v obci, kde není zřízena, vykonává tuto funkci starosta). Řízení o správním deliktu se musí konat do jednoho roku od jeho spáchání a proces se řídí dle správního řádu. Rada obce může rozhodnout o pokutě až do výše 200000 Kč, a tato částka se stává součástí příjmu obce.⁶²

⁵⁹ KADEČKA, S., *Právo obcí a krajů v České republice*, s. 236-237

⁶⁰ GROSPÍČ, J., SVOBODA, K., *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, s. 123

⁶¹ Subjekt je odpovědný za protiprávní stav, tj. za protiprávní jednání jiné osoby.

⁶² KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 118-120

3.3 Dozor nad normotvorbou obcí

Základním pravidlem pro fungování veřejné správy je dodržování zásady zákonnosti. Tato podmínka je obsažena již v Ústavě a všechny orgány veřejné správy jí musí při své činnosti dodržovat. Institut dohlížejíci na dodržování zákonnosti územních samosprávných celků se nazývá **správní dozor**. Ten lze vymezit jako „*postup vykonavatele veřejné správy (dozorčího orgánu), v rámci kterého je posuzováno chování (činnosti) nepodřízených osob a toto chování hodnoceno a porovnáváno s podmínkami či požadavky stanovenými pro ně právními předpisy.*“⁶³

Správní dozor nad normotvorbou obcí vykonávají státem stanovené správní orgány jakožto svoji veřejnoprávní povinnost. Jedná se o dozor následný, tedy vztahuje se na již existující úkony obecních orgánů při výkonu veřejné moci. Správní orgány se zaměřují na nápravu vad, které vznikly při vydávání a v obsahu právních předpisů obcí (obecně závazných vyhlášek a nařízení) a dále také usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obcí.⁶⁴ Pokud správní orgán zjistí neshodu právního předpisu se zákonem, má právo pozastavit jeho výkon, má tzv. **sistační právo**. Znamená to, že daný právní předpis ztrácí svou účinnost, avšak zůstává platným.⁶⁵

Státní orgány vykonávající dozor nesmí nijak omezovat samosprávnou působnost a rozhodovací pravomoc obce. Nesmí docházet k nezákonnému zásahu dozorových orgánů do činnosti obce. Dozorové orgány jsou však oprávněny požadovat: „*poskytnutí informací potřebných pro výkon dozoru ve stanovených lhůtách, změnu nebo zrušení nezákonného opatření ve stanovených lhůtách, splnění úkolu stanoveného zákonem.*“⁶⁶

Při výkonu dozoru nad obecní normotvorbou se posuzuje soulad obecně závazných vyhlášek obce se zákony a soulad nařízení obce se zákony a jinými právními předpisy. Proces dozoru pro tyto dva druhy právních předpisů obce je podobný, avšak v některých důležitých aspektech se liší. Proto bude daná problematika zpracována do samostatných kapitol a přispěje se tak k lepšímu porozumění a přehlednosti.

⁶³ ŠEMORA, V., *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností...*, s. 117

⁶⁴ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 248

⁶⁵ KADEČKA, S., *Právo obcí a krajů v České republice*, s. 288

⁶⁶ KOUDELKA, Z., *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*, s. 123

3.3.1 Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí

Dozor nad výkonem samostatné působnosti obce je zákonem svěřen Ministerstvu vnitra (dále jen „MV“). Konkrétně tuto problematiku obsahuje díl 1 hlavy VI zákona o obcích v § 123 a § 124. Dozor je zaměřen na výstupy samostatné působnosti, tzv. správní akty. Těmi jsou obecně závazné vyhlášky (§ 123) a usnesení, rozhodnutí a jiná opatření orgánů obce v samostatné působnosti (§ 124).

Při dozoru MV posuzuje, zda byly dodrženy všechny zákonné podmínky při vydávání obecně závazných vyhlášek, a to jak obsahové, tak i formální (viz kapitoly 3.3 a 3.4). V § 123 je popsán proces dozoru nad OZV. Pokud jsou zjištěny rozpory se zákonem, MV vyzve obec, aby byly zjednány nápravy ve lhůtě 60 dnů od doručení výzvy. Pokud není náprava zjednána v dané lhůtě, MV pozastaví účinnost vyhlášky. Tento okamžik nastane dnem doručení sistačního rozhodnutí obci. V dokumentu je opět stanovena lhůta ke zjednání nápravy. Když zastupitelstvo obce nápravu zjedná, MV zruší pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky hned poté, co mu je doručeno sdělení obce o nápravě společně s příloženou novou vyhláškou.

Pokud je OZV v rozporu s lidskými právy a základními svobodami, tedy odporuje Listině základních práv a svobod, Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod nebo dalším mezinárodním smlouvám, je MV oprávněno pozastavit její účinnost bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy.⁶⁷

Do 15 dnů může obec proti rozhodnutí MV podat **rozklad**, tedy opravný prostředek, kterým se proti tomuto rozhodnutí odvolává. O rozkladu rozhoduje ministr vnitra, který ho může zamítnout nebo zrušit či změnit rozhodnutí MV.⁶⁸

Pokud zastupitelstvo obce neopraví obecně závaznou vyhlášku v dané lhůtě ani nepodá rozklad, pošle MV návrh na zrušení vyhlášky k Ústavnímu soudu. Učiní tak do 30 dnů od uplynutí lhůty, ve které je možné podat rozklad. Pokud by lhůta 30 dnů nebyla dodržena, vyhláška by opět nabyla účinnosti. Dnem doručení návrhu na zrušení OZV či jejích částí je zahájeno **řízení u Ústavního soudu**. Ústavní soud rozhoduje

⁶⁷ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 251

⁶⁸ FURKOVÁ, P., MATĚJKOVÁ, L. A ROSOVÁ, Š., *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*, s. 24

v plénu (tj. všech 15 soudců) a řídí se při tom § 64 a násl. zákona o Ústavním soudu.⁶⁹ Účastníky jsou příslušná obec a navrhovatel. Když soud dojde k závěru, že vyhláška nebo její jednotlivá ustanovení odporují zákonu, rozhodne nálezem o jejím zrušení (popř. zrušení toho kterého ustanovení). Pokud soud naopak rozhodne, že není důvod k rušení předpisu, zamítne návrh MV. Konečný výsledek Ústavního soudu je vyvěšen po dobu 15 dnů na úřední desce obce.⁷⁰

Odst. 4 § 123 zákona o obcích pak popisuje další situaci, kdy zastupitelstvo zjedná nápravu před rozhodnutím Ústavního soudu. Tuto skutečnost musí soudu i MV neprodleně oznámit s příložením obecně závazné vyhlášky, kterou byla náprava učiněna. MV zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti do 15 dnů od doručení sdělení obce.

3.3.2 Dozor nad vydáváním a obsahem nařízení obce

Dozor nad výkonem přenesené působnosti je zákonem svěřen krajskému úřadu. Tuto problematiku obsahuje díl 2 hlavy VI zákona o obcích v § 125 a § 126. Dozor je zaměřen na výstupy z realizace přenesené působnosti v podobě správních aktů, tj. nařízení obcí (§ 125) a usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obce v přenesené působnosti (§ 126).

Cílem dozoru je zjistit, zda jsou obcí vydaná nařízení v souladu se zákony a dalšími podzákonými předpisy. Na rozdíl od OZV je zde širší okruh právních předpisů, se kterými se zkoumá zákonnost. Zjišťuje se samozřejmě i správný postup vydání, obsahové a formální náležitosti. Při posuzování nezákonnosti nařízení může krajský úřad využít následující kroky. Zaprvé je důležité zjistit, zda orgán, který posuzovaný předpis přijal, byl k tomu zmocněn a učinil tak zákonným způsobem. Zadruhé, zda bylo nařízení vydáno v mezích zákonného zmocnění. V třetím kroku se pak zjišťuje soulad či nesoulad s ústavním pořádkem nebo zákony.⁷¹

Pokud krajský úřad zjistí nesoulad nařízení (nebo jeho části) se zákonem či jiným právním předpisem, vyzve obec k nápravě. Výzva musí mít písemnou podobu a obsahovat vysvětlení, v čem posuzovaný předpis nevyhověl. Lhůta ke zjednání

⁶⁹ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁷⁰ ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností...*, s. 30-31

⁷¹ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol. *Zákon o obcích: komentář*, s. 260-261

nápravy je opět 60 dní. Pokud v této lhůtě není zjednána náprava, krajský úřad rozhodne o pozastavení účinnosti nařízení (nebo jeho části). Toto rozhodnutí stanoví další lhůtu ke zjednání nápravy. Účinnost je pozastavena okamžikem doručení rozhodnutí krajského úřadu obci. Dokument je vyvěšen po dobu 15 dnů na úřední desce.⁷² Pokud orgán obce zjedná nápravu ve lhůtě, krajský úřad zruší své rozhodnutí poté, co mu je doručen dokument obsahující sdělení obce. Přílohou musí být i opravené nařízení.⁷³

Dalším velkým rozdílem oproti dozoru nad obecně závaznými vyhláškami je to, že obec nemůže proti rozhodnutí krajského úřadu podat rozklad. Oba subjekty si nejsou rovny. Vyšší orgán (krajský úřad) vykonává státní správu – dozor nad nižším orgánem vykonávající státní správu (rada obce, zastupitelstvo) – přenesenou působnost.⁷⁴

Pokud obec neopraví nařízení v dané lhůtě, podá ředitel krajského úřadu do 30 dnů od uplynutí lhůty pro zjednání nápravy návrh na zrušení nařízení k Ústavnímu soudu. Další postup je stejný jako u obecně závazných vyhlášek. Taktéž je tomu v případě zřejmého rozporu s lidskými právy a základními svobodami.

3.4 Kontrola

S dozorem souvisí i kontrola. Nejedná se však o stejné pojmy a proto si je nelze plést. Cílem je totéž, a to sice zjistit, zda orgány obce při výkonu samostatné a přenesené působnosti dodržují zákony, popřípadě jiné podzákoné předpisy. Rozdíl je v postupu a rozsahu sledovaných výstupů. Kontrola probíhá před právním aktem, v jeho průběhu i po jeho realizaci. Má tzv. prevenční charakter. Posuzuje se, zda obec při výkonu samostatné působnosti dodržuje zákony a jiné právní předpisy a při výkonu přenesené působnosti navíc ještě usnesení vlády a směrnice ústředních správních úřadů. Předmětem kontroly jsou všechny výstupy (tedy i právní předpisy) realizované v působnosti obce. Kontrola má pouze zjišťovací charakter a obec sama musí realizovat uložená opatření.⁷⁵

⁷² ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností...*, s. 40-42

⁷³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 125 odst. 2.

⁷⁴ KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol., *Zákon o obcích: komentář*, s. 261

⁷⁵ ČERNOHORSKÝ, J. ed., *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, s. 164

Dozor i kontrola jsou navzájem provázány, avšak kontrola nemusí vždy předcházet dozoru a dozor nemusí vždy následovat po kontrole. Často ale negativní kontrolní nález způsobí aktivaci dozorového procesu.⁷⁶

Výkon kontroly je upraven v zákoně č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) a v zákoně o obcích, konkrétně v hlavě VII v § 129. Kontrolu pak upravují ještě další zákony, například zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, a zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

§ 129 zákona o obcích stanovuje orgány vykonávající kontrolu a její předmět. Kontrola výkonu samostatné působnosti obce je svěřena MV a kontrola výkonu přenesené působnosti obce krajskému úřadu. Celý proces je popsán v kontrolním řádu. Kontrolu vykonává písemně pověřená fyzická osoba. Kontrolující má právo požadovat od příslušného obecního orgánu potřebné informace a podklady, vyžádat povolení vstoupit do prostor souvisejících s provedením kontroly aj. O kontrole je vyhotoven protokol obsahující základní informace včetně zjištěných nedostatků a uvedení právních předpisů, které byly porušeny. Dokument musí být doručen obci a ta má 15 dní od doručení právo vznést námitky. Při kontrole samostatné působnosti jedná za obec starosta, v případě přenesené působnosti tajemník (starosta pokud není funkce tajemníka zřízena). Když kontrolující námitku zamítne, může se obec odvolat k tzv. vedoucímu (osoba, která pověřila kontrolujícího). Ten může námitku zrušit, změnit nebo zamítnout. Proti jeho rozhodnutí už se nedá odvolat. Při zjištění nedostatků spadající do samostatné působnosti musí obec zajistit jejich nápravu. U přenesené působnosti nápravu zajišťuje tajemník, respektive starosta obce.⁷⁷

⁷⁶ ŠEMORA, V., *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností...*, s. 19

⁷⁷ Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

4 Analytická část

V teoretické části byla zmapována právní normotvorba obce z teoretického hlediska a nyní budou tyto poznatky promítnuty do praktické oblasti. V praktické části se autorka práce bude zabývat obecně závaznými vyhláškami městyse Slabce ve Středočeském kraji. Obec bude nejdříve stručně představena a dále budou popsány a zhodnoceny její platné OZV. Dále bude vyhodnocen dotazník, který proběhl na území jmenované obce s cílem zjistit znalost právní úpravy obce. Na závěr bude vyhodnoceno povědomí obyvatel obce o právních předpisech obce.

4.1 Charakteristika obce

Městys Slabce se nachází ve Středočeském kraji, 15 kilometrů jižně od Rakovníka. Další větší místa v okolí jsou například Beroun, Zbiroh, Radnice nebo Kralovice. Dostupnost je výborná i do statutárních měst. Hlavní město Praha se nachází přibližně 70 km východním směrem, stejným směrem je i po 50 km Kladno a naopak západně leží Plzeň ve vzdálenosti 60 km.

Obec se rozkládá na ploše čítající 2763 ha⁷⁸ a je tvořena osmi místními částmi: Kostelík, Malé Slabce, Modřejovice, Nová Ves, Rousínov, Skupá, Slabce a Svinařov. Celkem je zde k trvalému pobytu nahlášeno 725 obyvatel, z toho 128 osob mladších 18 let.⁷⁹ Porovnáním údajů o počtu obyvatel dostupných od roku 1869 je patrné, že osídlení Slabecka významně kleslo. Ve zmíněném roce ve Slabcích včetně jeho částí žilo 2406 obyvatel. O sto let později už zde žilo jen 1186 lidí a počet se stále zmenšoval. Na přelomu 20. a 21. století se pak počet obyvatel ustálil na hodnotách nepříliš výrazně přesahujících 700 obyvatel.⁸⁰ Průměrná hustota zalidnění je v současnosti 26 obyvatel na km². Takto nízkou hustotu zalidnění lze zdůvodnit poměrem zastavěné plochy oproti velké rozloze lesů, parků, luk a polí. V porovnání s charakteristikami Středočeského kraje hodnoty odpovídají. Z celého kraje má právě Rakovnicko nejmenší počet obyvatel

⁷⁸ RŮŽKOVÁ, J. a kol. *Historický lexikon obcí České republika 1869-2005*, s. 184

⁷⁹ Údaj poskytnut zaměstnanci obecního úřadu ve Slabcích ke dni 1. 10. 2015

⁸⁰ RŮŽKOVÁ, J. a kol., *Historický lexikon obcí České republika 1869-2005*, s. 184-187

a hustotu zalidnění, která nepřesáhne 70 obyvatel na km².⁸¹ Je to způsobeno především výskytem mnoha obcí do 2000 obyvatel, které jsou obklopeny rozsáhlými poli.

Dne 29. května 2007 se Slabce staly městysem.⁸² Obec je samostatně spravována zastupitelstvem městyse a dalšími orgány dle § 5 odst. 1, zákona o obcích. Současným starostou je pan Vlastimil Štiller, který funkci vykonává od voleb do zastupitelstva konaných v roce 2010, v roce 2014 byl zvolen taktéž. Funkci místostarosty vykonává pan Milan Rohla. Zastupitelstvo má celkem 11 členů, volených každé 4 roky.⁸³

Obce v oblasti jižního Rakovnicka se ode dne 17. 9. 1999 sdružují do Svazku obcí mikroregionu Balkán. V současné době mikroregion sdružuje osm obcí se sídlem ve Slabcích. Důvodem vzniku byla především spolupráce při rozvoji obcí a turistické propagace celé oblasti.⁸⁴

4.2 Obecně závazné vyhlášky městyse Slabce

Dle § 84, zákona o obcích, spadá mezi pravomoci zastupitelstva vydávání obecně závazných vyhlášek. V současné době obec disponuje sedmi platnými vyhláškami, z toho tři z nich ruší nebo mění některou ze stávajících. Všechny vydané právní předpisy městyse jsou závazné jak pro všechny občany Slabec, tak i pro obyvatele všech místních částí: Kostelíka, Malých Slabec, Modřejovic, Nové Vsi, Rousínova, Skupé a Svinařova. Následující kapitoly se budou podrobněji věnovat jednotlivým vyhláškám, přičemž zde autorka práce bude čerpat z dokumentů, které jí velice ochotně poskytli zaměstnanci obecního úřadu ve Slabcích. OZV jsou taktéž dostupné v elektronické podobě na internetových stránkách městyse Slabce.⁸⁵

⁸¹ Středočeský kraj. *Základní informace o kraji* [online]. © 2015 Středočeský kraj. [cit. 15.11.2015]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/kraj>

⁸² VLČEK, M. *Rozhodnutí č. 19 předsedy Poslanecké sněmovny ze dne 29. května 2007* [online]. Parlament České republiky. Poslanecká sněmovna, 2007. [cit. 15.11.2015]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=26623>

⁸³ ČSÚ. *Volby do zastupitelstev obcí 2014* [online]. © 2014. [cit. 15.11.2015]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=6&xnumnuts=2112&xobec=542415&xstrana=0&xodkaz=1>

⁸⁴ HARTL, R., KRŮTA, V. *Slabce a Rakovnický Balkán*, s. 9

⁸⁵ Oficiální stránky Městyse Slabce. *Přehled aktuálně platných obecně závazných vyhlášek městyse Slabce* [online]. © 2016 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.slabce.cz/urad-mestyse/dokumenty/obecne-zavazne-vyhlasky/>

4.2.1 OZV 2/2000 o vytvoření a použití "Fondu rozvoje bydlení" na území obce Slabce

Dne 28. 6. 2000 byla obecním zastupitelstvem schválena obecně závazná vyhláška č. 2/2000 o vytvoření a použití "Fondu rozvoje bydlení" (dále jen FRB) na území obce Slabce. Učinilo tak na základě § 36 odst. 1 písm. f) zákona č. 367/1990 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů na řádném zasedání již zmíněného dne. FRB byl zřízen za účelem zlepšení životního prostředí, vzhledu obce a bydlení. Z fondu jsou poskytovány účelově vázané půjčky použity na uhrazení nákladů spojených s modernizací či úpravou budov a bytů na území obce jejich vlastníkům. Fond je veden na zvláštním finančním účtu u příslušného finančního ústavu.

Příjmy účtu tvoří například návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu, příjmy z půjček, výnosové úroky z nich a také dary a prostředky od sponzorů. Výdajovou složku tvoří účelově poskytnuté půjčky na opravy a modernizace vlastníkům domů. Pro poskytnutí půjčky musí být splněny následující podmínky. Adresáty půjček mohou být fyzické i právnické osoby vlastníci budovy a byty na území obce Slabce, kteří přijmou závazek ve smlouvě. Nutností je podání žádosti do konce května daného roku. O schválení či zamítnutí se rozhoduje na výběrovém řízení pořádaném zastupitelstvem obce. Žadatel po schválení musí zřídit účet (pouze na konkrétní účel), na který mu budou poskytnuty finance. Z úvěru se platí 5% úrok a půjčku lze čerpat jen do konce kalendářního roku, v němž byl účet založen. Vyhláška nabyla účinnosti dne 17. 7. 2000.

4.2.2 OZV 1/2003 k regulaci pohybu psů a domácího zvířectva v obci Slabce

Dne 25. 6. 2003 byla zastupitelstvem obce schválena obecně závazná vyhláška č. 1/2003 k regulaci pohybu psů a domácího zvířectva ve všech částech obce Slabce (viz Příloha č. 3). Příslušné zmocnění obsahuje § 84 odst. 2 písm. i) a také § 10 písm. a) a c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Tato vyhláška obsahuje souhrn pravidel, které jsou určeny pro všechny majitele psů a dalšího domácího zvířectva ve všech místních částech obce. Činí tak v zájmu ochrany veřejného prostranství, do kterého spadají chodníky, park, veřejná zeleň a další volně přístupné prostory. Každý majitel zvířete jej musí mít zabezpečen v nemovitosti tak, aby bylo zabráněno volné pobíhání po ulicích

a silnicích a neznečišťovalo veřejné prostranství v obci. Na těchto místech se pes může pohybovat pouze v doprovodu majitele nebo pověřené osoby. Doprovod je povinen zajistit úklid sekretů. Vstup na pískoviště a sportovní hřiště je se zvířaty zakázán. Při porušení povinností stanovených touto vyhláškou se bude postupovat podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Vyhláška nabyla účinnosti dne 15. 7. 2003.

4.2.3 OZV 1/2004 o zrušení OZV 2/1998 o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřské školy a OZV 2/1999 o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny

Dne 15. 12. 2004 byla přijata Obecně závazná vyhláška č. 1/2004, která po nabytí účinnosti dne 1. 1. 2015 ruší dvě stávající obecně závazné vyhlášky. První z nich je vyhláška č. 2/1998 o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřské školy, která byla přijata dne 25. 2. 1998. Dle ní jsou rodiče dítěte nebo jiní zákonní zástupci povinni podílet se na úhradě zmíněných nákladů ve výši 100 Kč měsíčně za jedno dítě. Druhá je vyhláška č. 2/1999 o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny přijatá 5. 8. 1999. Příspěvek ve výši 40 Kč měsíčně za jedno dítě platí rodiče dítěte nebo jeho zákonní zástupci. Plátce může požádat o prominutí příspěvku, pokud by po zaplacení klesly celkové příjmy rodiny pod 1,25 násobku částky potřebné k zajištění domácnosti.

4.2.4 OZV 2/2004 kterou se mění OZV 1/1998 o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj

Zastupitelstvo dne 15. 12. 2004 rozhodlo o přijetí obecně závazné vyhlášky č. 2/2004 dle § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, kterou se mění vyhláška č. 1/1988. Původní předpis byl vydán dne 25. 2. 1998. Předmětem poplatku je každý provozovaný výherní hrací přístroj provozovaný na základě zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Každý provozovatel daného výherního přístroje je povinen ohlásit obci jeho uvedení do provozu. Obecně závazná vyhláška udává výši poplatku splatného do 15 dnů od zahájení provozu. Jeho výše je nově stanovena na 5000 Kč na 3 měsíce. Pokud poplatník nezaplatí poplatek včas nebo v nesprávně výši, může být nezaplacená částka zvýšena až na trojnásobek (původně o 50 %). Účinnost pozměněné vyhlášky nastala 1. 1. 2005.

4.2.5 OZV 3/2004 kterou se ruší OZV 3/1998 o nakládání s komunálním odpadem

Tato vyhláška byla schválena dne 15. 12. 2004 v souladu s § 84 odst. 2 písm. i) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a nabytím své účinnosti 1. 1. 2005 ruší OZV č. 3/1998 o nakládání s komunálním odpadem ze dne 29. 4. 1998. Původní vyhláška určovala, na jaká místa a do kterých sběrných nádob a zařízení shromažďovat ten který odpad. Určovala povinnost lidí třídit a odevzdávat na určená místa veškerý vzniklý komunální odpad. Pokud by se osoby odpadu zbavovali jiným způsobem (skládky), hrozily by jim za to sankce určené dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

4.2.6 OZV 1/2011 o místních poplatcích

Obecně závazná vyhláška č. 1/2011 o místních poplatcích byla přijata dne 9. 3. 2011 na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích a také § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Účinnost nastala 25. 3. 2011. Vyhláška stanovuje tři následující poplatky.

Každý obyvatel všech částí Slabec, který je držitel psa staršího 3 měsíců, je povinen platit roční poplatek 100 Kč za prvního psa a za každého dalšího 150 Kč. Od platby je osvobozena osoba nevidomá a osoba s těžkým zdravotním postižením, dále také místní provozovatel útulku pro opuštěné a zatoulané psy.

Fyzické i právnické osoby musí zaplatit poplatek za využívání veřejného prostranství pro zvláštní účely: provádění výkopových prací, dočasné umístění prodejních nebo reklamních zařízení, cirkusů, konání kulturních či sportovních akcí aj. Veřejná prostranství jsou vyobrazena v příloze č. 1, která je součástí vyhlášky. Poplatek je stanoven za každý m² a sazby pro jednotlivé druhy užívání jsou stanoveny ve čl. 12.

Pořadatelé kulturních, sportovních, reklamních a dalších akcí platí poplatek ze vstupného, který je vyměřen 5 % sazbou ze vstupného od účastníků těchto akcí. Splatnost poplatku je stanovena na 5 dnů od konce akce. Osvobození platí pro charitativní akce, jejichž celý výtěžek je určen na prospěšné účely.

4.2.7 OZV 1/2012 Požární řád městyse Slabce

Dne 7. 3. 2012 zastupitelstvo městyse Slabce přijalo OZV č. 1/2012 Požární řád městyse Slabce na základě § 10 a § 84 odst. 2 písm. i) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích,

§ 29 odst. 1 písm. o) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a na základě § 1 odst. 2. písm. d) a § 15 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o pořádní ochraně. Vyhláška upravuje organizaci a zásady zabezpečení požární ochrany v obci Slabce. Požární ochranu na Slabecku nepřetržitě zajišťuje Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje. Vyhláška obsahuje i přehled o zdrojích vody pro případné hašení požárů, seznam ohlašoven požárů a způsoby vyhlášení požárního poplachu – sirénou, obecním rozhlasem, osobním kontaktem. Vyhláška nabyla účinnosti dne 15. 11. 2012.

4.3 Zhodnocení obecně závazných vyhlášek městyse Slabce

Při zhodnocování OZV městyse Slabce autorka práce naváže na teoretickou část, konkrétně na kapitolu 4. 3 Náležitosti a struktura. Vyhlášky budou posouzeny z hlediska formální stránky, obsahových náležitostí a struktury. Bude zjištěno, zda přepisy obsahují všechny povinné náležitosti, bez kterých by nemohly být platné.

Co se týče struktury, autorka práce vyhodnotila, že OZV splňují podmínku seřazení problematiky od nejobecnějšího ke konkrétnímu a podrobnějšímu vymezení. Text je strukturován do článků, které jsou očíslovány a pojmenovány a dále děleny na odstavce. Jednotlivé části na sebe obsahově a logicky navazují.

Pro připomenutí, obsahové náležitosti zahrnují označení vydavatele, název, úvodní věta, vlastní text, odkazy a poznámky, podpisy a přílohy. V tomto případě je vydavatelem obec Slabce. Každá vyhláška začíná zvýrazněným nadpisem „Obec Slabce“. Poté následuje taktéž zvětšený nadpis „Obecně závazná vyhláška“ a číselné označení. Úvodní věta je rovněž obsahově v pořádku a informuje o dni, kdy byla vyhláška zastupitelstvem obce schválena, na základě jakého zákona a konkrétních paragrafů a jménu vyhlášky. Poté následuje vlastní text, který je rozčleněn do článků. V posledním článku je většinou uveden den nabytí účinnosti. Na závěr jsou připojeny dva podpisy – starosty a místostarosty a razítko obce. Některé z vyhlášek jsou ještě doplněny přílohami, které mají stejnou strukturu.

Po zhodnocení lze konstatovat, že obecně závazné vyhlášky městyse Slabce jsou po obsahové a formální stránce v pořádku a obsahují všechny povinné náležitosti.

4.4 Vyhodnocení dotazníku

V této kapitole budou představeny výsledky dotazníkového šetření, které probíhalo v průběhu 5. – 13. prosince 2015 v obci Slabce a všech jejích částech. Cílovou skupinou byli občané s trvalým bydlištěm v některé z částí obce starší 18 let. Těmto požadavkům vyhovuje 597 obyvatel. Z tohoto souboru si autorka práce zvolila reprezentativní vzorek 20 %. Podrobný způsob výběru byl již popsán v kapitole 2.2 Metodika. Náhodným výběrem byla zvolena cílová skupina občanů a pro případ, že by některý z dotazovaných nebyl zastížen, byla zvolena i skupina náhradních respondentů obdobným způsobem. Zvolený postup zajistil, že požadovaný reprezentativní vzorek byl naplněn. Následující tabulka naznačuje způsob výběru reprezentativního vzorku.

Tabulka 1: Výběr reprezentativního vzorku

části obce Slabce	celkem obyvatel	> 18 let	20%
Slabce (+ Nová Ves, Malé Slabce)	412	322	64
Modřejovice	101	90	18
Rousínov	87	75	15
Svinařov	47	42	9
Kostelík	43	38	8
Skupá	35	30	6
celkem	725	597	120

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Výsledky byly získány pomocí osobního dotazování, čímž bylo zajištěno naplnění požadovaného počtu odpovědí. Jednotlivé odpovědi budou nyní vyhodnoceny, popsány a znázorněny v tabulkách či grafech. Nejdříve následují informace o respondentech, pomocí kterých bude možno výsledky analyzovat, vyhodnotit a hledat souvislosti.

Otázka č. 1: Jaké je Vaše pohlaví?

Otázka č. 2: Která z uvedených kategorií zahrnuje Váš věk?

Tabulka 2: Pohlaví respondentů

celkem	120	100%
žena	62	51,67%
muž	58	48,33%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Tabulka 3: Věk respondentů

věková kategorie	počet	%
celkem	120	100%
18 - 25	27	22,50%
26 - 35	8	6,67%
36 - 45	20	16,67%
46 - 55	24	20,00%
56 - 65	19	15,83%
66 a více	22	18,33%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Z tabulky č. 2 vyplývá, že se dotazníkového šetření zúčastnilo 62 žen a 58 mužů. Počty jsou tedy téměř vyrovnané a tyto údaje se shodují i s výsledky Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ) z roku 2015⁸⁶, dle nich počet žen ve Slabcích jen nepatrně přesahuje počet mužů. Podobně je to i s věkem respondentů znázorněném v tabulce č. 3. Vážený aritmetický průměr z věku dotazovaných činí 47,5 let. ČSÚ udává pro rok 2015 průměr za 41,2⁸⁷. Údaj však zahrnuje všechny věkové skupiny včetně obyvatel do 18 let, kteří v dotazníkovém šetření zahrnuti nejsou. Přesně se jedná o 146 mladistvých, kteří snižují průměrnou věkovou hranici. Když se s přihlédnutím ke zmíněným okolnostem oba průměry porovnájí, lze konstatovat, že výběrový vzorek lidí dostatečně reprezentuje skutečnost. Je také patrné, že účast jednotlivých věkových skupin na výzkumu je téměř vyrovnaný až na kategorii 26 – 35, která je v obci nejméně početná.

Otázka č. 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 4: Vzdělání respondentů

úroveň vzdělání	počet	%
celkem	120	100%
bez vzdělání nebo neúplné základní vzdělání	0	0,00%
základní	6	5,00%
střední (s vyučením/bez vyučení, s maturitou/bez maturity, odborné i neoborné)	80	66,67%
vyšší odborné	8	6,67%
vysokoškolské (Bc., Mgr., Ing., Ph.D. a vyšší)	26	21,67%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Otázka č. 3 byla do výzkumu zařazena především z důvodu, aby se zjistila struktura respondentů z hlediska jejich dosaženého vzdělání. Autorka práce se pokusí zjistit, zda má úroveň vzdělání vliv na to, jaké mají občané znalosti a povědomí o místní normotvorbě. Tento fakt však nebude rozhodující. Poznatky budou zahrnuty i v následujícím hodnocení ostatních otázek. Mimo to je z výsledků patrné, že největší podíl respondentů má střední vzdělání, podstatně méně pak vysokoškolské, vyšší odborné a nejméně základní.

⁸⁶ ČSÚ. *Města a obce*. Praha: Český statistický úřad [online]. © 2012. [cit. 15.1.2016]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/mesta_a_obce

⁸⁷ Tamtéž

Otázka č. 4: Ve které z obcí máte v současné době trvalé bydliště?

Tabulka 5: Bydliště respondentů

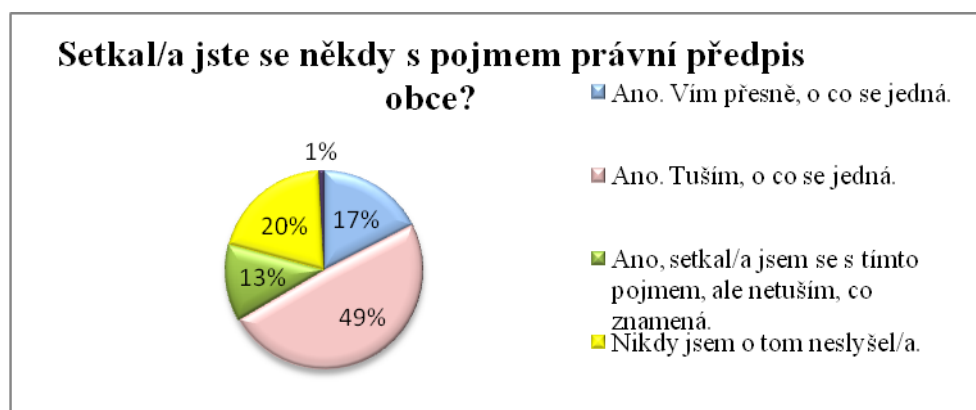
bydliště	počet	%
celkem	120	100%
Kostelík	8	6,67%
Modřejovice	18	15,00%
Rousínov	15	12,50%
Skupá	6	5,00%
Slabce (+ Malé Slabce, Nová Ves)	64	53,33%
Svinařov	9	0,075

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Poslední z osobních otázek se týkala bydliště respondentů. Je logické, že největší počet respondentů mají trvalé bydliště ve Slabcích, neboť jen tuto část tvoří polovina z celkového počtu obyvatel obce. Do této kategorie byly zahrnuty i místní vesničky Malé Slabce a Nová Ves, u kterých by bylo zbytečné přidávat do dotazníku další možnosti odpovědění. Byla totiž velká pravděpodobnost, že respondenti z těchto obcí nebudou zastiženi, když jejich obyvatelstvo dohromady činí pouhých 10 lidí.

Otázka č. 5: Setkal/a jste se někdy s pojmem právní předpis obce?

Graf 1: Setkal/a jste se někdy s pojmem právní předpis obce?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

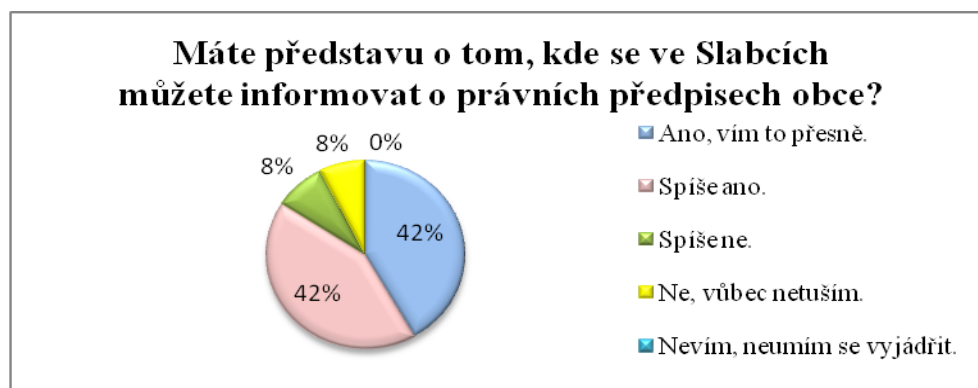
Nyní už následují otázky týkající se povědomí občanů o místních právních předpisech. První z nich zjišťovala, zda se občané někdy setkali s pojmem právní předpis, či zda mají povědomí, o co se jedná. Dle odpovědí je zřejmé, že téměř polovina respondentů (konkrétně 59 lidí) tuší, co právní předpis znamená, avšak chybí jim hlubší znalosti o této problematice. Druhá nejpočetnější skupina pak byli občané, kteří se

s tímto pojmem nikdy nesetkali. Pouhých 17 % dotazovaných přesně vědělo, co pojem znamená a 13 % se s pojmem už někdy setkala, avšak netuší co znamená.

Nyní je vhodné vyhodnotit, jací respondenti mají největší povědomí o tom, co právní předpisy znamenají. K tomu je nutné se zaměřit pouze na občany, kteří zvolili odpovědi „Ano. Vím přesně, o co se jedná.“ nebo „Ano. Tuším, o co se jedná.“ Z výsledků vyplývá, že častěji tyto otázky zodpověděly ženy než muži a to v poměru 41:39. Nejedná se však o příliš významný rozdíl a bylo by irelevantní tvrdit, že ženy mají o právních předpisech větší povědomí. Tyto odpovědi i zvolila většina obyvatel s vysokoškolským vzděláním (přesně 96 %) a také 60 % se středoškolským vzděláním. Co se týče věku, nejčastěji je zde zastoupena věková skupina 66 a více, dále 56 – 65 a 46 – 55. Je očividné, že ročníky do roku 1970 mají větší znalosti o dané oblasti. Naopak variantu „Nikdy jsem o tom neslyšel/a.“ volila nejčastěji skupina 18 – 25 let.

Otázka č. 6: Máte představu o tom, kde se ve Slabcích můžete informovat o právních předpisech obce?

Graf 2: Máte představu o tom, kde se ve Slabcích můžete informovat o právních předpisech obce?

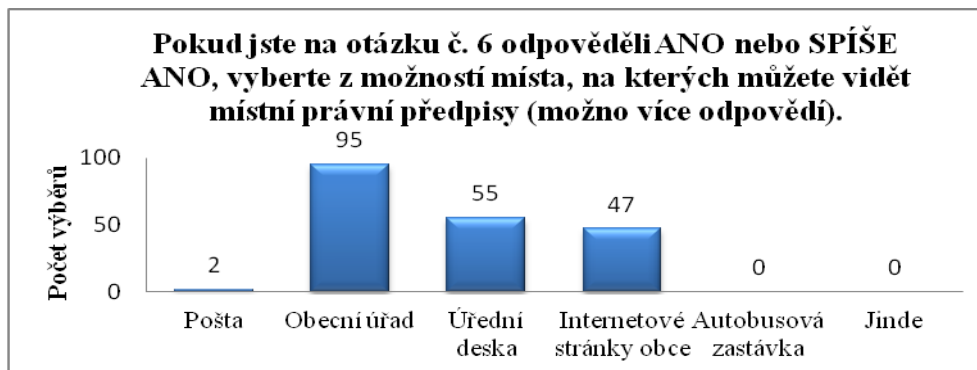

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Z grafu č. 2 vyplývá, že většina respondentů ví nebo alespoň tuší, na jakých místech právní předpisy hledat. Bez ohledu na to, zda lidé mají o obecně závazných vyhláškách větší či menší povědomí, intuitivně tuší, kde je možné se o nich informovat. Je zde však patrná souvislost z otázkou č. 5. Všichni respondenti, kteří věděli nebo alespoň tušili, co znamená pojem právní předpis pak i logicky věděli, kde se o nich mohou informovat. V této otázce už více dominovaly ženy než muži a to v poměru 56:45 v odpovědích „Ano, vím to přesně“ a „Spíše ano“. Nejvícekrát zmíněné odpovědi opět volili občané od 45 doku a výše.

Otázka č. 7: Pokud jste na otázku č. 6 odpověděli ANO nebo SPÍŠE ANO, vyberte z možností místa, na kterých můžete vidět místní právní předpisy (možno více odpovědí).

Graf 3: Místa, na kterých můžete vidět místní právní předpisy.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Pro prověření pravdivosti odpovědí respondentů byla v dotazníku zařazena i otázka č. 6. Respondenti, kteří v předchozí otázce zaškrtnuli, že vědí či tuší, kde se lze informovat o právních předpisech, zde měli zaškrtnout konkrétní místa. Celkem jich bylo 101. Všichni věděli či správně předpokládali, že jim požadované údaje budou poskytnuty na obecním úřadě. Možnost zaškrtnulo 95 lidí, což představuje 94 % z respondentů. Významně méně pak respondenti volili možnost „úřední deska“. Nejmenší počet výběrů obdržela varianta „internetové stránky obce“. Důvodem může být skutečnost, že digitální podoba obecně závazných vyhlášek byla na internetových stránkách obce Slabce zpřístupněna teprve v létě 2015. Je tedy pochopitelná nevědomost občanů o této možnosti seznámení s právními předpisy.

Otázka č. 8: Znáte nějaký konkrétní právní předpis, který platí ve Vaší obci?

Graf 4: Znáte nějaký konkrétní právní předpis, který platí ve Vaší obci?

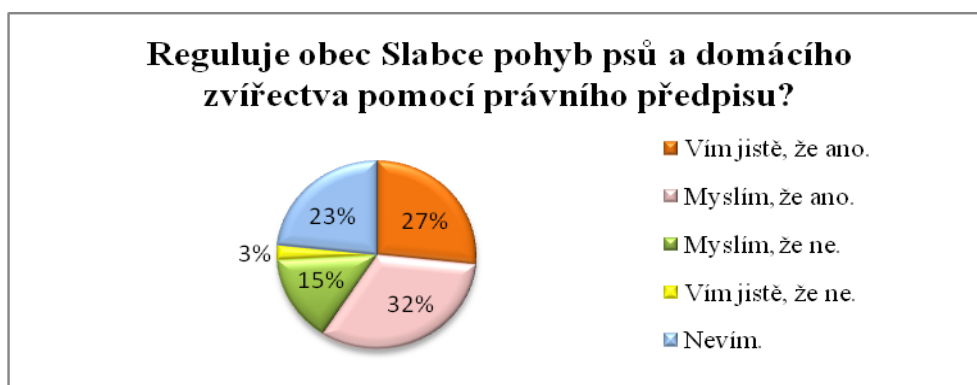

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

26 respondentů zná pouze jeden a 45 více než jeden konkrétní právní předpis v obci. Když byli občané dále dotázáni, o jaký předpis se jedná, nejčastěji jmenovali OZV k regulaci pohybu psů, o poplatcích či OZV o nakládání s komunálním odpadem, která však byla v roce 2004 zrušena. Druhá největší skupina občanů naopak neznala ani jeden předpis. Důvodem může být jednak nezájem lidí o místní normotvorbu, ale i nedostatečné poskytování informací ze strany obecních orgánů. Je na zvážení zastupitelstva obce, zda by nebylo vhodné přidat další způsoby informování o platných právních předpisech. Řešením by mohlo být trvalé zveřejnění všech platných OZV na úřední desce; zde jsou poskytnuty pouze prvních 15 po vyhlášení. Dále by obec mohla občany informovat o nových vyhláškách pomocí veřejného rozhlasu či zasíláním sms zpráv. Tato opatření by mohla vést k ze zvýšení povědomí o místní normotvorbě.

Otázka č. 9: Reguluje obec Slabce pohyb psů a domácího zvířectva pomocí právního předpisu?

Graf 5: Reguluje obec Slabce pohyb psů a domácího zvířectva pomocí právního předpisu?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Otázka č. 9 se týkala konkrétní obecně závazné vyhlášky č. 1 z roku 2003 k regulaci pohybu psů a domácího zvířectva v obci Slabce. Z odpovědí vyplývá, že téměř 2/3 respondentů o existenci předpisu ví nebo předpokládá, že existuje. 21 ze zúčastněných jsou tuší či jsou přesvědčeni o tom, že takováto vyhláška vůbec neexistuje. Zbýlých 23 % nevědělo. Nevědomost této OZV se může odvíjet už od zmíněných důvodů v předchozí otázce. Dále také požadavky ve vyhlášce odporují skutečnosti. Její obsah nařizuje majitelům mazlíčků uklízet jejich exkrementy. V žádné části obce se však nenacházejí k tomu určené papírové sáčky a odpadkové koše. Dále existuje zákaz vstupu se psy na sportovní hřiště ve Slabcích, ale v jeho okolí nikde

nejsou umístěny informační tabulky s danou informací. Majitel psů tudíž o zákazu nemají ani tušení a nařízení porušují. Opět je na zvážení obecního úřadu, zda by nebylo vhodné uvedené nedostatky napravit a tím by se zvýšila i informovanost občanů o této vyhlášce.

Otázka č. 10: Můžete se jakožto občan obce podílet na tvorbě právních předpisů obce?

Graf 6: Můžete se jakožto občan obce podílet na tvorbě právních předpisů obce?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

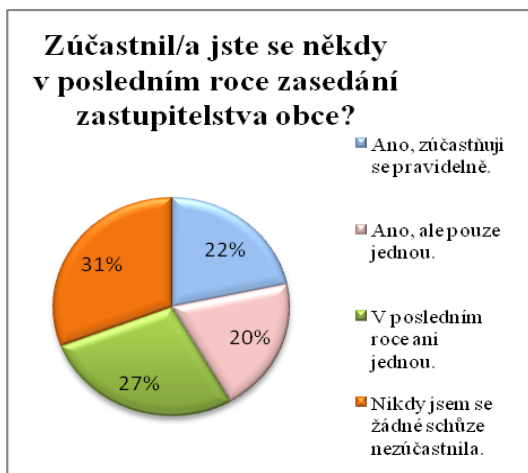
Více než polovina respondentů si je vědoma možnosti podílet se na tvorbě právních předpisů obce. Nejvíce respondentů, konkrétně 32, danou pravomoc správně předpokládají. Zde je převaha žen ve věku 56 – 65. Dále 26 % dotazovaných volilo variantu „Určitě ano“. V této skupině je zastoupena převaha mužů ve věku 46 – 55 a 66 a více. U obou typů odpovědí jsou logicky zastoupeni občané, kteří i na předchozí otázku odpovídali kladně. Občané, kteří odpověděli „Nevím“ byli převážně ve věku 18 – 25 a také je zde zastoupen vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním.

Otázka č. 11: Zúčastnil/a jste se někdy v posledním roce zasedání zastupitelstva obce?

Otázka č. 12: Podal/a jste někdy návrh na projednání určité věci zastupitelstvem obce?

Otázky č. 11 a 12 měly za cíl zjistit, jak se občané Slabec podílejí a aktivně angažují v místní správě. Otázky zde byly položeny záměrně, aby byla zjištěna souvislost mezi znalostí OZV obyvatel a zájmem o veřejné záležitosti.

Graf 7: Účast na schůzích zastupitelstva

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Graf 8: Návrh na projednání zastupitelstvem

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

První jmenovaná otázka zjistila, že 31 % z respondentů se nikdy žádné schůze nezúčastnilo. Od této skutečnosti se nadále může odvíjet neznalost místních právních předpisů či další činnosti obecních orgánů. Druhá nejpočetnější skupina lidí uvedla, že se v posledním roce nezúčastnili ani jednou. Tato odpověď však předpokládá, že respondent už dříve před tím schůzi navštívil. Není zde ale jistota, že všichni respondenti skutečný význam odpovědi pochopili, a proto lze předpokládat zastoupení i nikdy nezúčastněných občanů. 20 % se zúčastnilo pouze jednou a 22 % se zúčastňuje pravidelně. Zde je zajímavé přihlídnout k věkovému složení. Pravidelně se zúčastňují občané od roku 46 a výše. Naopak ve věkové kategorii 18 – 35 se nezúčastňuje ani jeden z dotazovaných. Je také očividná provázanost s předchozími otázkami. Lidé, kteří navštěvují schůze, prokazovali i největší znalost co se týče místních právních předpisů v předchozích otázkách

Druhá ze jmenovaných otázek zjišťovala, zda občané někdy podali návrh na projednání určité věci zastupitelstvem. Může se jednat i o záležitosti, které jsou předmětem místních OZV nebo nových OZV, které by byly potřebné vydat. Tato otázka doplňuje otázku č. 11 o účasti obyvatel na místní správě. 66 %, tedy 79 z respondentů, nikdy nepodali návrh na projednání věci. Tento poznatek však pro bakalářskou práci není rozhodující. Záměrem bylo zjistit, zda občané o této možnosti vůbec vědí. Výsledek je tedy velmi pozitivní. Z odpovědí vyplývá, že pouhá 4 % respondentů o této své pravomoci nemá tušení a dokonce 30 % z dotazovaných možnosti jednou či vícekrát využili.

Otázka č. 13: Myslíte si, že Vám za porušení právních předpisů obce hrozí nějaké sankce?

Graf 9: Myslíte si, že Vám za porušení právních předpisů obce hrozí nějaké sankce?

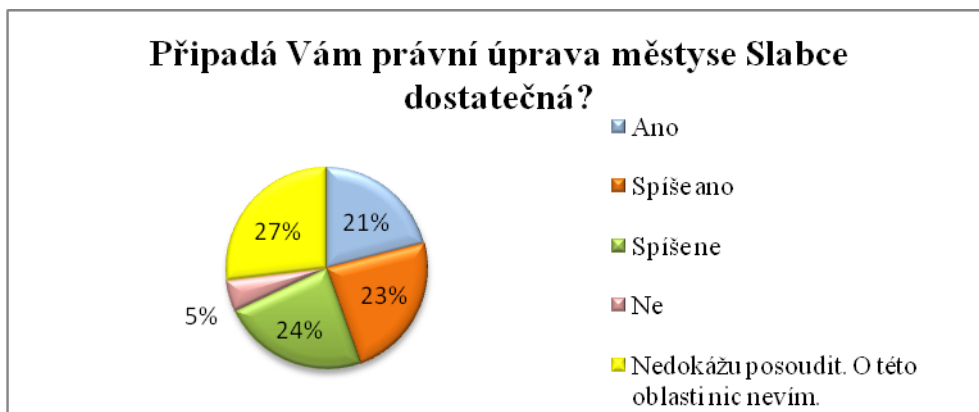

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Cílem otázky č. 13 bylo zjistit, zda občané Slabec mají povědomí o možnosti hrozících sankcí při nedodržování povinností udělených obecně závaznými vyhláškami. Výsledky jsou pozitivní. 49 % respondentů si jsou následků vědomi a 27 % občanů postih předpokládá. 10 % občanů sankce nepředpokládá a 14 % zvolilo nouzovou možnost „Nevím“. Lze konstatovat, že většina obyvatel si je vědoma postihu za porušování místních právních předpisů.

Otázka č. 14: Připadá Vám právní úprava městyse Slabce dostatečná?

Graf 10: Připadá Vám právní úprava městyse Slabce dostatečná?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

V poslední otázce byli respondenti dotázáni, zda jim právní úprava obce přijde dostatečná. Jak se dalo předpokládat, nejvíce výběrů obdržela odpověď „Nedokážu posoudit. O této oblasti nic nevím.“, kterou zvolilo celkem 32 respondentů. Naprosto nespokojeno je pouze 6 obyvatel. Ostatní odpovědi jsou téměř vyrovnané. Některé výsledky jsou však sporné. Například z 25 respondentů, kteří odpověděli „Ano“, 8 z nich v otázce č. 5 přiznali neznalost významu pojmu právní předpis. Dalo by se tedy

předpokládat, že tito lidé nedokážou posoudit dostatečnost místní normotvorby. Autorka práce tudíž předpokládá, že žlutě značená odpověď by ve skutečnosti měla mít značně více výběrů.

4.4.1 Stanovisko respondentů

Na samém závěru tiskopisu bylo místo pro vyjádření názorů respondentů. Lidé měli možnost uvést připomínky, stížnosti nebo naopak pochvaly týkající se místní normotvorby. Tuto možnost však občané téměř nevyužili. Z celkového počtu 120 respondentů, uvedli svůj názor pouze 4. Jednalo se dva obyvatele ze Slabec, jednoho z Modřejovic a jednoho ze Svinařova. Pro zachování anonymity budou při vyjádření jejich názoru použita náhodně vybrána jména.

Pan Josef ze Slabec byl nespokojen s povědomím občanů o třídění odpadů a říkal, že by tato činnost měla být právně upravena. Obsahem vyhlášky by dle něj mělo být zásady třídění odpadů a místa, na kterých má ten který druh odpadu shromažďován. Další jeho připomínka zněla: *„Nebylo by na škodu občas připomenout majitelům, hlavně velkých psů, aby po nich uklízeli exkrementy.“* Paní Anně ze Slabec chybí vyhláška, která by určovala, jak nakládat s biologickým odpadem. Paní Jana z Modřejovic by uvítala právní předpis, který by reguloval místa, na kterých místní zemědělci shromažďují hnůj. Některá hnojiště se totiž nachází v blízkosti bytů a domů a zápachem obtěžuje obyvatele. Dále by měla existovat vyhláška, která stanoví povinnost zemědělcům odstranit hlínu a další nečistoty ze silnice vzniklé při přejíždění traktorů z jednoho pole na druhé. Pan Jan, člen zastupitelstva ze Svinařova, postrádá vyhlášku, která by zakazovala spalování biologického odpadu. V létě a na podzim se tak někteří občané zbavují listí a nejenže tím obtěžují své sousedy, ale také znečišťují životní prostředí. *„V době letních prázdnin by také bylo vhodné omezit používání sekaček o víkend. Spousta lidí z města přijíždí na chatu a celý víkend od brzkých ranních hodit do noci neslyšíte nic jiného než zvuk sekačky.“* Dle něj by neškodila vyhláška, která by například v neděli odpoledne zakazovala sekat trávu, aby si stáli obyvatele mohli užít chvíli klidu a ticha.

5 Zhodnocení výsledků

V předchozí kapitole byly zhodnoceny jednotlivé otázky na základě odpovědí respondentů, aby tak byla zjištěna znalost právní úpravy obce obyvatel. Nyní je již na řadě analýza výsledků z celého dotazníkového šetření jako celku, vyvození závěrů vyplývajících z odpovědí a zobecnění, tedy vyvození závěrů platných pro celou populaci ve Slabcích. Záměrem je vyhodnocení povědomí obyvatel o právních předpisech obce.

Z podrobné analýzy odpovědí na otázku vyplývá, že přibližně 1/3 obyvatel má velmi dobré znalosti o místních právních předpisech. Respondenti u otázek 5, 6, 9, 10 a 13 vybírali první z nabízených odpovědí a u otázky 8 uvedli znalost více než jednoho právního předpisu. Dle otázky 11 jednou navštívili či se pravidelně zúčastňují zasedání zastupitelstva. Je očividné, že v tato skupina obyvatel se aktivně zajímá o činnost obecních orgánů. Z toho vyplývá i jejich nejlepší znalost místní normotvorby.

Další třetina z respondentů projevila menší znalost místních právních předpisů nebo na základě rozumového uvážení dokázali zvolit optimální odpovědi. Nejčastěji se vyskytovaly odpovědi typu „Spíše ano“, „Myslím, že ano“. Je očividné, že občané mají o problematice základní povědomí získané buď studiem, nebo zkušeností. Chybí jim však hlubší znalosti. Nejčastěji odpovídali, že znají pouze jeden právní předpis a schůze zastupitelstva se zúčastnili pouze jednou nebo ani jednou v posledním roce. Z menší účasti a zájmu o místní správu vyplývá i menší povědomí o normotvorbě.

Nyní bude vyhodnocena skupina obyvatel, která volila odpovědi typu „Nevím“. Jedná se přibližně o 20 % z celkového počtu respondentů. V odpovědích se nebáli přiznat, že o této problematice nic neví, neznají žádný právní předpis ani se nikdy nezúčastnili zasedání zastupitelstva. Lze však předpokládat, že tato skupina by měla být o poznání větší. Ze zbylých 20 % dotazovaných většina volila možnosti „Spíše ne“ nebo „Ne“. Někteří z nich ale odpovídali sporně. V 5. otázce uvedli, že vědí přesně, co to je právní předpis, ale na ostatní otázky odpovídali záporně. Nebo naopak uvedli, že se nikdy s tímto pojmem neselekali a poté odpovídali kladně. Z toho vyplývá, že odpovědi volili spíše podle rozumového uvážení než podle své skutečné znalosti.

Zajímavé je také vyhodnotit, jací občané (z hlediska identifikačních údajů) mají největší povědomí a znalost místní normotvorby. Pro tento účel bude zaměřeno na skupinu obyvatel, kteří jako odpověď vybírali většinou první z nabízených možností. Co se týče pohlaví, v souhrnu ženy svojí znalostí značně překonaly muže. Lze konstatovat, že

z dotázaných mají ženy větší povědomí o místních právních předpisech než muži. Co se týče věku, výsledky jsou zde jednoznačné. Nejvíce se o místní správu a záležitosti zajímají občané ve věkové kategorii 66 a více, u nich také byla vyhodnocena nejlepší znalost právních předpisů obce. Podobně je na tom kategorie 56 – 65. Je zřejmé, že dobré povědomí je výsledkem zájmu o místní záležitosti a navštěvování schůzí zastupitelstva. Co se týče vzdělání, nebylo by relevantní posuzovat, zda má vliv na znalost. Aby to bylo možné, musely by existovat stejně velké skupiny obyvatel se stejných vzděláním. V dotazníku byl však velký nepoměr. Odpovídalo 80 lidí se středoškolským vzděláním, 26 s vysokoškolským, 8 s vyšším odborným a 6 se základním. Z výsledků lze maximálně vyvodit závěr, že většina lidí s VŠ vykazovali velmi dobrou znalost právních předpisů. To samé platí i u bydliště. Tato otázka zde byla spíše pro orientační charakter. Autorce nepřijde vhodné vyvozovat závěry o znalosti normotvorby např. na základě šesti odpovědí občanů ze Skupé.

Z dotazníkového průzkumu vyplývá, že povědomí o místní normotvorbě má přibližně 60 % z dotazovaných. To je výsledek dobrý, avšak ne výborný. Zbylí obyvatelé většinou vůbec netuší, o co se jedná, nebo nesprávně předpokládají. Je na zvážení starostů obcí, zda by nebylo vhodné zavést opatření, která by vedla k lepší informovanosti a zvýšení povědomí občanů. Výsledkem by bylo celkové zvýšení úrovně místní normotvorby v České republice.

6 Závěr

Záměrem této práce s názvem Právní normotvorba obcí bylo naplnit dva stanovené hlavní cíle. Cílem teoretické části bylo zpracování problematiky právní úpravy normotvorby obcí z pohledu tvorby právních předpisů obcí a její aplikace v praxi. Nejprve byly uvedeny zákony, které obec zmocňují vydávat právní předpisy. Právní základ pro současně platnou právní úpravu vydávání právních předpisů obcí představuje Ústava ČR (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.), ze které vychází další zákony upravující jednotlivé oblasti v zemi. Pro tuto práci je nejdůležitější zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Zákon obsahuje podrobnější úpravu obou typů právních předpisů obcí – obecně závazných vyhlášek vydávaných v samostatné působnosti a nařízení vydávaných v rámci přenesené působnosti. Záměrem teoretické části bylo nejen charakterizovat zmíněné právní předpisy obce, ale i popsat celý proces jejich tvorby a následně i jejich dozorování.

Cílem praktické části práce bylo zkoumat povědomí občanů o platných právních předpisech v obci Slabce ve Středočeském kraji. Nejprve byly popsány jednotlivé obecně závazné vyhlášky, které v účastnosti v obci platí. Aby bylo možné u občanů posoudit znalost právní úpravy, proběhlo v obci a všech jejích částech dotazníkové šetření. Na základě získaných výsledků poté bylo možno vyhodnotit povědomí obyvatel obce o místních právních předpisech. Výsledky jsou detailně popsány v kapitole 4.4 Vyhodnocení dotazníku a vyhodnoceny v kapitole 5 Zhodnocení výsledků.

Na základě odpovědí získaných dotazníkovým šetřením autorka práce došla k následujícím poznatkům. Přibližně 2/3 obyvatel má o místní normotvorbě dobré povědomí. Z toho polovina lidí se aktivně zajímá o činnost obecního úřadu, navštěvuje schůze zastupitelstva obce, a tudíž velmi dobře znají platné právní předpisy a z nich vyplývající povinnosti. Zbývající část občanů se již méně angažují, avšak disponují alespoň základními znalostmi a v případě potřeby vědí, kde si doplňující informace o obecně závazných vyhláškách zjistit. O místních právních předpisech nemá žádné povědomí přibližně 20 % obyvatel, avšak autorka práce se domnívá, že toto číslo může být nohem vyšší. Z bližší analýzy jednotlivých odpovědí zjistila, že někteří respondenti si v odpovědích odporovali. Bylo očividné, že některé otázky volili jen podle rozumového uvážení, aniž by o problematice ve skutečnosti měli tak rozsáhlé znalosti.

Z odpovědí bylo zjištěno, že větší znalostí právních předpisů disponují ženy. Co se týče věku, nejlepší povědomí a znalost mají jednoznačně občané ve věkové kategorii 66 a více. Výborně na tom také byla kategorie 56 – 65. Tak dobré povědomí je očividně výsledkem zájmu o místní záležitosti a navštěvování schůzí zastupitelstva.

Autorka práce považuje stanovené cíle za splněné. Práce však poskytuje jen rámcový přehled normotvorby obcí. Jedná se totiž o problematiku, která by svým rozsahem mnohonásobně překročila stanovený rozsah.

Tvorba obecních právních předpisů je jedním z nejdůležitějších aspektů obecní samosprávy. Poskytuje občanům možnost podílet se na správě místních záležitostí s ohledem na aktuální potřeby občanů obce. Autorka práce však zjistila v této oblasti mnohé nedostatky. Velkým problémem je nezájem mnohých obyvatel o činnost obecního úřadu, což obecně koresponduje pohledu společnosti na normotvorbu obcí. Nezájem o činnost obce je z hlediska dodržování daných vyhlášek kontraproduktivní, protože řada občanů se nedozdí o tom, jaká mají práva a povinnosti. Občané se pak dopouštějí porušování právních předpisů, aniž by o této skutečnosti věděli.

Autorka práce se zamyslela nad opatřeními, která by bylo vhodné uskutečnit pro zlepšení povědomí občanů. Jelikož platných vyhlášek není mnoho, neměl by být problém ponechat všechny OZV zveřejněné na úřední desce ve Slabcích. Zde jsou k nahlédnutí jen po dobu 15 dnů po vyhlášení. Mnoho lidí nástěnku pravidelně sleduje a prochází kolem při návštěvě obchodu. Bylo by také vhodné pravidelně občany informovat o současně platných předpisech. Každý měsíc vychází Zpravodaj městyse Slabce, který je rozdáván ve všech jeho místních částech. Zde by také mohly být otisknuty informace o právních předpisech. Taktéž efektivní by bylo podávat informace pomocí veřejného rozhlasu, který je v současnosti téměř nevyužit. Od léta 2015 jsou platné OZV zveřejněny i v digitální podobě na oficiální stránkách městyse Slabce. Avšak obyvatelé většinou o této skutečnosti nevědí, bylo by tedy vhodné je o tom informovat. Za zvážení také stojí možnost upozornit občany na schválení nové OZV prostřednictvím textové sms zprávy.

Po realizaci některých autorkou práce navrhovaných opatření lze předpokládat, že povědomí občanů o místní normotvorbě by se jistě podstatně zlepšilo. Je tedy na zvážení starostů či zastupitelů obcí, zda by bylo vhodné zavést další prostředky, které by vedly k lepší informovanosti obyvatel. S rostoucím zájmem a znalostí občanů o právních předpisech, které se jich přímo týkají, bude růst i celková úroveň normotvorby obcí.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Literatura

- ČERNOHORSKÝ, J. ed. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2010. 184 s. ISBN 978-80-254-8660-3.
- ČMEJREK, J. KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2014. 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.
- FURKOVÁ, P., MATĚJKOVÁ, L. A ROŠOVÁ, Š. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*. Praha: C. H. Beck, 2013. 372 s. ISBN 978-80-7400-470-4.
- GROSPÍČ, J., SVOBODA, K. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. Praha: Oeconomica, 2005. 138. ISBN 80-245-0892-3.
- HARTL, R., KRŮTA, V. *Slabce a Rakovnický Balkán*. Slabce: Obec Slabce, 2005. 103 s. ISBN 80-239-5406-7.
- HENDRYCH, D.: *Právní slovník*. Praha: C. H. Beck, 2003. 1450 s. ISBN 80-7179-740-5.
- HENDRYCH, D. *Základy správní vědy*. Praha: Aleko, 1992. ISBN 80-85341-30-1.
- HORIZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-096-3.
- KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4.
- KOČÍ, R. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-28-1.
- KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. a kol. *Zákon o obcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 319 s. ISBN 978-80-7478-758-4.
- KOUDELKA, Z. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: Linde, 2000. 279 s. ISBN 80-7201-202-9.
- KOUDELKA, Z. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-690-7.
- KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-403-X.

- KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R. a PRŮCHA P. *Zákon o obcích: komentář: 3. doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2005.* 3. vyd. Praha: Linde, 2005. 379 s. ISBN 80-7201-444-7.
- MATES, P. a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy.* Praha: IFEC, 2001. s. 185. ISBN 80-86412-08-3.
- MATES, P., WOKOUN, R. a kol. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy.* Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.
- Ottova encyklopedie A-Ž.* Praha: Ottovo nakladatelství, 2007. 1144 s. ISBN 80-7360-014-5.
- RŮŽKOVÁ, J. a kol. *Historický lexikon obcí České republika 1869-2005.* Praha: Český statistický úřad, 2006. 1. díl. 759 s. ISBN 80-250-1310-3.
- ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy: komentář, judikatura a odkazy na související právní předpisy.* Praha: Linde, 2007. 253 s. ISBN 978-80-7201-640-2.

7.2 Ostatní zdroje

- Česko. *Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 1. 1. 1993. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=40450&nr=1~2F1993&rpp=15#local-content>
- Česko. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 12. 4. 2000. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>
- Česko. *Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, v platném znění.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 16. 6. 1993. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=41032&fulltext=z~C3~A1kon~20o~20~C3~BAstavn~C3~ADm~20soudu&rpp=15#local-content>
- Česko. *Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 17. 5. 1990. ISSN 1210-0005. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=38544&fulltext=z~C3~A1kon~20o~20p~C5~99estupc~C3~ADch&rpp=15#local-content>

- Česko. *Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v platném znění*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 14. 6. 2012. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=77903&fulltext=kontroln~C3~AD~20~C5~99~C3~A1d&rpp=15#local-content>
- Česko. *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 24. 6. 2004. ISSN 1210-0005. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58370&fulltext=spr~C3~A1vn~C3~AD~20~C5~99~C3~A1d&rpp=15#local-content>
- ČSÚ. *Volby do zastupitelstev obcí 2014*. Praha: Český statistický úřad [online]. © 2014. [cit. 15.11.2015]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=6&xnumnuts=2112&xobec=542415&xstrana=0&xodkaz=1>
- ČSÚ. *Města a obce*. Praha: Český statistický úřad [online]. © 2012. [cit. 15.1.2016]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/mesta_a_obce
- Oficiální stránky Městyse Slabce. *Přehled aktuálně platných obecně závazných vyhlášek městyse Slabce* [online]. © 2016 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.slabce.cz/urad-mestyse/dokumenty/obecne-zavazne-vyhlasiky/>
- Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy: metodická pomůcka* [online]. Praha: Odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra České republiky. Akt. znění ke dni 1. února 2010. [cit. 20.11.2015]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/mvcren/file/pravidla-pro-vydavani-prav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx>
- Stanovisko odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra č. 1/2007* [online]. Praha: Odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra České republiky. Akt. 1. ledna 2014. [cit. 20.11.2015]. Dostupné z: file:///C:/Users/Petra/Downloads/Nov%C3%BD_1-2007.pdf
- STŘEDOČESKÝ KRAJ. *Základní informace o kraji* [online]. © 2015 Středočeský kraj. [cit. 15.11.2015]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/kraj>
- VLČEK, M. *Rozhodnutí č. 19 předsedy Poslanecké sněmovny ze dne 29. května 2007* [online]. Parlament České republiky. Poslanecká sněmovna, 2007. [cit. 15.11.2015]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=26623>

8 Přílohy

Příloha č. 1: Evidence právních předpisů obce Slabce	62
Příloha č. 2: OZV č. 1/2003 k regulaci pohybu psů a domácího zvířectva	64
Příloha č. 3: Vzor dotazníku pro občany obce Slabce	65

Příloha č. 1: Evidence právních předpisů obce Slabce

EVIDENCE PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ OBCE SLABCE

číslo	název	schválen			dat.		nabytí účinnosti	ukončení platnosti	poznámky (zrušení vyhláškou č.)
		schválen	nabytí platnosti	dat.	nabytí účinnosti				
1/1994	OZV o místních poplatcích	23.5.1994			1.7.1994	1.1.2004		změněna OZV č. 2/2006	
1/1998	OZV o místním poplatku za provozovaný VIP	25.2.1998	26.2.1998		13.3.1998			změněna OZV č. 2/2004	
2/1998	OZV o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů MŠ	25.2.1998	26.2.1998		13.3.1998	1.1.2005		změněna OZV č. 1/2004	
3/1998	OZV o nakládání s komunálním odpadem	29.4.1998	30.4.1998		15.5.1998	1.1.2005		změněna OZV č. 3.2004	
1/1999	OZV o místních poplatcích (dodatek)	23.6.1999			8.7.1999	1.1.2004		změněna OZV č. 2/2003	
2/1999	OZV o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ŠD	5.8.1999			1.9.1999	1.1.2005		změněna OZV č. 1.2004	
2/2000	OZV o vytvoření a použití fondu rozvoje bydlení	28.6.2000			17.7.2000				
1/2003	OZV k regulaci pohybu psů a domácího zvířectva	25.6.2003			15.7.2003				
2/2003	OZV o místních poplatcích	17.12.2003			1.1.2004	25.3.2011		zrušena OZV 1/2011	
1/2004	OZV, kterou se ruší OZV č. 2/1998 o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů MŠ a OZV č. 2/1999 o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ŠD	15.12.2004	16.12.2004		1.1.2005				
2/2004	OZV, kterou se mění OZV č. 1/1998 o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj	15.12.2004	16.12.2004		1.1.2005				

3/2004	OZV, kterou se ruší OZV č. 3/1998 o nakládání s komunálním odpadem	15.12.2004	16.12.2004	1.1.2005		
1/2006	OZV - POŽÁRNÍ ŘÁD OBCE	24.9.2006	28.9.2006	13.10.2006	22.3.2012	
4/2011	OZV - O MÍSTNÍCH POŽÁRNÍCH	9.3.2011		25.3.2011		
1/2012	OZV - POŽÁRNÍ ŘÁD MĚSTYSE	4.3.2012	8.3.2012	23.3.2012		

Obecně závazná vyhláška č. 1/2003

k regulaci pohybu psů a domácího zvířectva v obci Slabce.

Zastupitelstvo obce Slabce vydává podle § 84 odst. 2 písm. i) a v souladu s § 10 písm. a) a c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů dne 25.6.2003 Obecně závaznou vyhlášku k regulaci pohybu psů a domácího zvířectva ve všech částech obce Slabce.

Článek 1 **Základní ustanovení**

1. Obec Slabce v zájmu ochrany veřejného pořádku a zabezpečení klidného a spořádaného soužití svých občanů doplňuje souhrn pravidel chování na veřejnosti o omezení volného pohybu psů a domácího zvířectva na území integrované obce Slabce.
2. Vyhláška se vztahuje na všechny fyzické i právnické osoby na katastrálním území všech částí obce Slabce.

Článek 2 **Obecné zásady k regulaci pohybu zvířat**

1. Zvířata, zvláště psi a drůbež, musí být zabezpečena v nemovitostech tak, aby volně nepobíhala po ulicích, neohrožovala bezpečnost provozu na silnicích, občanů a neznečišťovala veřejné prostranství obce.
2. Na veřejném prostranství ve všech částech obce Slabce se pes pohybuje pouze v doprovodu svého majitele, případně jiné osoby, pověřené majitelem.
3. Zakazuje se vstup se zvířaty na pískoviště, sportovní hřiště.
4. Při pohybu psa na veřejném prostranství zajistí majitel osobně, nebo v zastoupení pověřené osoby, již je doprovod psa svěřen, úklid psích sekretů. Odstranění sekretů se řídí obecně platnými hygienickými zásadami.

Článek 3 **Sankce**

Při porušení povinností vyplývajících z této vyhlášky bude postupováno dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů.

Článek 4 **Účinnost**

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem 15. 7. 2003

Jaroslav Burian
mistostarosta

Ing. Filip Golba
starosta

Veřejným prostranstvím (dle § 34 zák. č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů) jsou chodníky, veřejná zeleň, park a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Příloha č. 3: Vzor dotazníku pro občany obce Slabce

Vážení spoluobčané

Jmenuji se Petra Vyskočilová a jsem studentka 3. ročníku Ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze. Obracím se na Vás s prosbou o spolupráci při vypracování mé bakalářské práce s názvem Právní normotvorba obcí, jejímž podkladem bude tento dotazník. Tímto bych Vás ráda požádala o vyplnění, protože bez Vaší ochoty a pomoci nebude možné tuto práci vypracovat.

Mnohokrát Vám děkuji za ochotu a čas, Petra Vyskočilová.

1) Jaké je Vaše pohlaví?

- Muž Žena

2) Která z níže uvedených kategorií zahrnuje Váš věk?

- 18 - 25 26 - 35 36 - 45 46 - 55 56 - 65 66 a více

3) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Bez vzdělání nebo neúplné základní vzdělání
- Základní
- Střední (s vyučením/bez vyučení, s maturitou/bez maturity, odborné i neoborné)
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské (Bc., Mgr., Ing., Ph.D. a vyšší)

4) Ve které z následujících obcí máte v současné době trvalé bydliště?

- Kostelík Modřejovice Rousínov Skupá
- Slabce, Nová Ves, Malé Slabce Svinařov

5) Setkal/a jste se někdy s pojmem právní předpis obce?

- Ano. Vím přesně, o co se jedná.
- Ano. Tuším, o co se jedná.
- Ano, setkal/a jsem se s tímto pojmem, ale netuším, co znamená.
- Nikdy jsem o tom neslyšel/a.
- Nevím, neumím se vyjádřit.

6) Máte představu o tom, kde se ve Slabcích můžete informovat o právních předpisech obce?

- Ano, vím to přesně. Spíše ano. Spíše ne.
- Ne, vůbec netuším. Nevím, neumím se vyjádřit.

7) Pokud jste na otázku č. 6 odpověděli ANO nebo SPÍŠE ANO, vyberte z možností místa, na kterých můžete vidět místní právní předpisy (možno více odpovědí).

- Pošta Obecní úřad Úřední deska
- Internetové stránky obce Autobusová zastávka
- Jinde

8) Znáte nějaký konkrétní právní předpis, který platí ve Vaší obci?

- Ano, znám jeden.
- Ano, znám více než jeden.
- Ne, neznám žádný.
- Nevím, neumím se vyjádřit.

9) Reguluje obec Slabce pohyb psů a domácího zvířectva pomocí právního předpisu?

- Vím jistě, že ano. Myslím, že ano. Myslím, že ne.
- Vím jistě, že ne. Nevím.

10) Můžete se jakožto občan obce podílet na tvorbě právních předpisů obce?

- Určitě ano Spíše ano Spíše ne
- Určitě ne Nevím

11) Zúčastnil/a jste se někdy v posledním roce zasedání zastupitelstva obce?

- Ano, zúčastňuji se pravidelně. Ano, ale pouze jednou.
- V posledním roce ani jednou.
- Nikdy jsem se žádné schůze nezúčastnil/a.

12) Podal/a jste někdy návrh na projednání určité věci zastupitelstvem obce?

- Ano, více než jednou. Ano, jednou. Ne nikdy.
- Ne. Vůbec netuším, že mám na něco takového právo.

13) Myslíte si, že Vám za porušení právních předpisů obce hrozí nějaké sankce?

- Určitě ano Spíše ano Spíše ne
- Určitě ne. Nevím

14) Případá Vám právní úprava městyse Slabce dostatečná?

- Ano Spíše ano Spíše ne Ne
- Nedokážu posoudit. O této oblasti nic nevím.

Zde je místo pro Váš názor! Máte připomínky k dané problematice? Měla by být nějaká oblast upravena obecně závaznou vyhláškou?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....